



Porubské noviny

Číslo: **98**

MAREC 1/2019

Ročník: **XXV.**

V tomto čísle nájdete:

Volby prezidenta SR
v Závažnej Porube
Správy zo samosprávy
Vianočné spravodajstvo
Výročné rokovania:
Poludnica, futbalisti, JDS,
hasiči, turisti, Jednota COOP
Rozhovor s Magdou Rúfusovou
Perinbaba, premiéra a reprízy
Ján Čunga – spomienky
Barma – cestopis M. Staroňa
Školské zrkadielko, verše školákov
Okienko MŠ, lyžiarsky výcvik
Nekrológy, za A. Staroňovou
Krížovka, šport, fašiangy



Foto: Dušan Migala

Jar

Katarína Devečková

To nie je budík,
to je vtáčí spev.
Tichučko, nesmelo
vchádza do okien.
Kalendár dosvedčí:
je tu jarný deň.

v Potočku maľušky
otvárajú oči,
v záhradke, na poli,
lúke či úbočí
prebúdza sa všetko
zeleňou k životu.

Už lúka ňou kopnie,
podbeľ žltó svieti,
obláčiky snežienok
v rukách malých detí,

Kolobeh prírody.
Po zime jar je tu.

Kat'ka Jelen

Volba prezidenta SR



V poradí piate voľby
prezidenta SR sa ko-
nali 16. marca 2019.
Vo volebnom okrsku v
Závažnej Porube boli
zistené tieto výsledky:

Počet voličov zapísaných
v zozname: **1 040**
Počet voličov, ktorí sa
zúčastnili na hlasovaní:

659

Počet voličov, ktorí odovzdali obálku: **659**

Počet platných hlasov odovzdaných pre

všetkých kandidátov: **654**

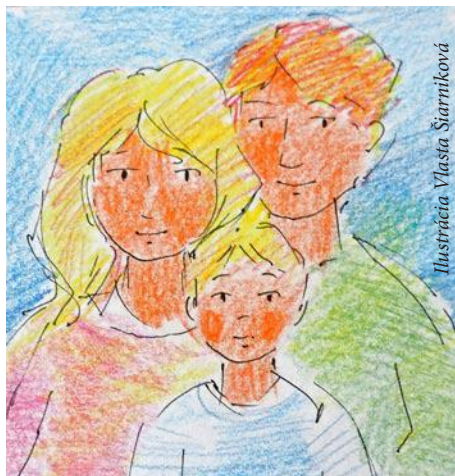
Volebná účasť: **63,3 %**

Počet platných hlasov odovzdaných pre
jednotlivých kandidátov:

1. Béla Bugár	12
2. Zuzana Čaputová	316
3. Martin Daňo	3
4. Štefan Harabin	89
5. Eduard Chmelár	24
6. Marian Kotleba	62
7. Milan Krajniak	9
8. József Menyhárt	0
9. František Mikloško	5
10. Robert Mistřík	0
11. Maroš Šefčovič	124
12. Róbert Švec	0
13. Bohumila Tauchmannová	0
14. Juraj Zábajník	9
15. Ivan Zuzula	1

Do druhého kola prezidentských volieb,
ktoré sa uskutočnia 30. marca 2019 v čase
od 7.00 – 22. 00 postupujú: **Zuzana Ča-
putová a Maroš Šefčovič.**

-redakcia- foto: -dm-



Ilustrácia Vlasta Šarníková

Rodinu nevymysleli ľudia

Na lásku nie je vzorec. Je z vecí typu Jahve:
ten, ktorý je. Tam, kde je, rozmnožuje život
ako jarný dážď. Kde nie je, tam nastáva po-
malá erózia bytia, vystriedaná jeho rýchlym
pádcom. Toto bol epochálny postreh Kristov.
Nech ho už budete považovať za kohokoľ-
vek, je prinajmenej objaviteľom jedného zo
základných zákonov bytia. Ďalším tradič-
ným, pevným - no dnes ohrozeným - pu-
tom je rodina. Rodinu nevymysleli ľudia. Je
to človečí variant účelového zariadenia, kto-
ré vybudovala príroda. Je to princíp hniezda,
či princíp orieška, ktorého škrupinka chráni
mäkké bezbranné jadro budúcnosti. Rodina
je takou škrupinkou. Pre spoločenstvo, ktoré
má pred sebou budúcnosť, je tá škrupinka
neprekročiteľným záväzkom. Spoločenstvo,
ktoré pracuje k rozpadu, rozmetáva vlastné
hniezdo. Načo by mu aj boli, veď už nemá
budúcnosť! Po nás potopa!

Milan Rúfus, Rozhovory so sebou a s tebou, II,
Bratislava 1999, s. 131

Odhalenia

Ochotnícke divadlo 3GD
(trojgeneračné divadlo)
na Vianoce 2018 úspešne
uviedlo divadelnú rozpráv-
ku Perinbaba. Tri predsta-
venia sledovalo viac ako



sedem stoviek divákov. Všetci odchádzali
nadmieru spokojní. Po premiére sa stalo to,
čo nikto nečakal. Perinbaba sypala sneh a
sypala, akoby prestať nechcela. Do boja so
snehom ako prvý nastúpil starosta. Obča-
nov poprosil o pomoc cez miestny rozhlas:
„Zoberme lopaty a očistíme chodníky,“
vyhlásil. Ku starostovi s lopatou sa pridali
zamestnanci obce. Vo dvojici odhadzovali
a odhadzovali. „Za chodníky podľa nového
zákona zodpovedá samospráva. Nech
len hádžu. My máme iné starosti,“ pošu-
kával pre seba prvý občan, kráčajúci po
očistenom chodníku. Na uličke plnej sne-
hu druhý poznamenal: „Samý sneh. Samý
sneh. Dosť bolo Perinbaby. Treba ju odvo-
lať!“ A ďalší stojac pri aute zaparkovanom
na ceste s rukami vo vreckách zaklincoval:
„Odvolať treba aj Mrázika! Toho hrali lan-
ského roku. Samí vidíte ako to potom v na-
šej obci vyzerá. Musíme s tým niečo uro-
biť.“ Len jeden, očividne milovník kultúry,
zmierlivým, ba až prosebným hlasom ča-
kajúcim na autobus, po tom, čo ťažké me-
chanizmy na pokyn starostu odviezli hľby
snehu, predniesol: „Priatelia, nebláznite!
Protestovať proti Perinbabe a Mrázikovi?
Čo budeme robiť na budúce Vianoce bez
nášho divadla? Mali by zahrať Lomidrevo a
uvidíme či budú triesky padať. Dôležité je,
že divadelná Poruba ožila.“

Dušan Migala, šéfredaktor

Nie ten, kto v rozkoši plánov žil, ale ten, kto tvoril a vytvoril, môže povedať, že žil.

Hviezdoslav

Dôchodcovia sa stretli pri kapustnici



V predvianočnom čase sa stretli v piatok 14. decembra 2018 členovia domácej jednoty dôchodcov pri tradičnej kapustnici. Nebola to len konzumácia vianočného jedla, ktoré pripravila Jelka Plchová. Stretnutie malo aj duchovný rozmer. Účastníci s potešením prijali darček, ktorý vyhotovila Eva Mikulášová.



Zúčastnených neobyčajne potešili a oslovili tanečné kreácie v podaní Seniorky. Vystúpenie režijne pripravila a uviedla Mgr. art. Elena Chovanová. Verše Milana Rúfusa o Vianociach predniesla Soňa Baráňová. Čas vianočný v dušiach prítomných silno rezonoval. Zdôrazňoval poslanie rodiny v očakávaní betlehemskeho Dieťaťa. K prítomným sa prihovarila predsedníčka ZO JDS Darina Majeríková a vianočný vinš povedal aj starosta Pavel Beťko. Vôňa a chuť kapustnice len dotvorila sviatočnú atmosféru tohto dňa. Na záver si v prítomnosti miestnosti zaspievali najznámejšiu vianočnú pieseň Tichá noc.

Možnosti lyžovania perfektné



Lyžiarske stredisko Opalisko začalo novú sezónu v prvý zimný deň za symbolické 1 euro. V prevádzke sú tri zjazdovky: Stará (870 m), Kucbiel (292 m) a Detská (60 m). Premáva lanovka a dva vleky. Výška snehu 40 – 50 cm. Podmienky dobré až veľmi dobré. Možnosti lyžovania v stredisku sú perfektné. Parkovanie áut a služby sú zabezpečené. Horská služba NON – STOP.



Do Vianoc vošli cez advent

Scénické pásmo zostavené z kolied, tančovania a scénok potešilo v nedeľu 16. decembra 2018 rovnako malých ako veľkých. Divadelná sála sa zaplnila do posledného miesta. Každý čo prišiel, odchádzal očarený vystúpením detí z MŠ i ZŠ MR. Vianočný koncert svojou dramaturgiou oslovil celé rodiny a stal sa tradičnou súčasťou adventných dní. Bol to darček od detí dospelým. Rodičia zas pripravili vianočné trhy. Ponúkli vianočný punč a darčeky pod stromček, ktoré vyhotovili detské ruky. Starosta Pavel Beťko poďakoval účinkujúcim i učiteľkám, čo program zostavili, nacvičili a uviedli. Všetkým zaželel radostné prežitie Vianoc a veľa zdravia v roku 2019. Program ukončila pieseň: „V jasličkách na slame, leží to dieťaťko, na ktoré čakáme...“



Rok nový zase k nám prišiel



Zostane skutočnosťou, že väčšina obyvateľov Závažnej Poruby čakala Nový rok 2019 pred televíznymi obrazovkami. Mládež to však vyriešila po svojom. Od desiatej hodiny večernej sa začali mladí ľudia zhromažďovať v kultúrnom dome. So sebou si priniesli dobrú náladu a batôžky s občerstvením. Ako hodiny odbili polnoc, otvorili šampanské a pripili na rok odchádzajúci i prichádzajúci. Keď dozneli zvony a delobuchy, spoločne zaspievali štátnu hymnu SR. Starosta Pavel Beťko pozdravil prítomných a vyjadril želanie, aby nastupujúci rok bol úspešný pre všetkých. Prízvukoval význam rodiny pre každého človeka: „... rodina je základ, rodina nás drží nad vodou, keď prídu ťažkosti a dostavia sa starosti života. Nezabúdajme na svojich blízkych. Prajem vám zdravie, toho nikdy nie je dosť, lásku, pohodu a nech pohostinnosť sprežá naše vzťahy.“ Pán farár Vladimír Pavlík v modlitbe poďakoval Nebeskému Otcovi, že sme minulý rok mohli prežiť v pokoji, pohode a Najvyššieho poprosil, aby nás požehnával aj tento rok, aby jeho milosť a láska zostávala s nami až naveky. Na záver zaspievali pieseň č. 76 z Evanjelickeho spevníka: Rok nový zase k nám prišiel, v ňom teš sa každý a vesel...Zábava potom pokračovala do skorých ranných hodín.



Mínus dvadsať a dúha



Dúha je krásny, no veľmi vzácny prírodný jav. Objaví sa vtedy, keď mrholí a pritom svieti slnko. Závažná Poruba však zaznamenala 22. januára 2019 naozaj ojedinelú a veľmi raritnú situáciu.

Ráno o ôsmej hodine teplomer ukazoval rovných mínus 20 stupňov C, keď spoza Veratína zasvietilo slniečko. Na krátku dobu sa objavilo neobyčajné prírodné divadlo, ktoré sme stačili zaznamenať.

-dm-

Bezpečne aj cez Vianoce



Vianoce si užívame v plnom prúde. Pripadlo aj bieleho snehu. To však spôsobilo problémy na chodníkoch a miestnych komunikáciách. Primrzlo a vytvorila sa poľadovica. Na pokyn starostu zamestnanci obce nastúpili na 2. sviatok vianočný do práce a pristúpili k zimnej údržbe chodníkov a ciest. Mechanický posýpač za traktorom je pre poruchu v oprave, preto ručne posypávajú klzké cesty. Bezpečnosť premávky a chodcov predsa stojí na prvom mieste.

Kalamita? Nie! Zasnežené cesty a strechy



Náš básnik napísal. Sneh – duša detstva. Sneh – múdry biely mím. Sneh – Božie mlieko zím. Takže kalamita sa nekoná. Sneh patrí zime. A zima je biela, ako tá dušička z detského čela.

„Daj deťom sniežika, daj bielym bielu. Daj radosť radosti, daj nám ju celú!“

Lopaty nestačili. Nastúpila technika



Mimoriadna situácia vyžaduje aj mimoriadne opatrenia. Množstvo odhrnutého snehu na Hlavnej ulici už ohrozovalo bezpečnosť premávky a sťažovalo pohyb chodcov. Preto nastúpila ťažká technika. Pomohlo aj Poľnohospodárske družstvo. Najkritickejšia situácia je na nižšom konci od autobusovej zastávky po Úvetrie. Sneh treba nakladať a odvážať. **-dm-**



Tradícia pokračuje

Stretnutie porubských priaznivcov bežekého lyžovania sa už dlhé roky koná prvú nedeľu po Novom roku na Bánových lazoch pri Kolozube. Po celý deň pofukoval severák a bežeckú stopu pokrývali záveje. Aj takú podobu má zima. V tejto atmosfére sa stretlo viac ako dvadsať nadšencov tohto športu. Prebehli sa na lyžiach, zohrievajú pri ohníku, opekali slaninku a spomínali na časy, keď aktívne lyžovali. Bolo to radostné stretnutie priateľov v priateľskej atmosfére a novoročnej pohode. Čo z toho vyplýva? Tradícia pokračuje.

text: -dm- Foto: Katarína Jambrichová



Trojkráľový turnaj

V sobotu 5. 1. 2019 sa po roku, v telocvični ŠK Závažná Poruba, uskutočnil „Trojkráľový turnaj v Človeče nehnevaj sa“. Turnaj zorganizovali už tretí rok priatelia ZŠ a MŠ. Turnaj otvorila a súťažiacim sa prihovorila Mgr. Andrea Hodžová, jedna z organizátoriek. V žrebovaní sa rozhodlo, ktorá rodina si to s ktorou rozohrá a začala sa boj o víťazstvo. Telocvičnou sa ozývala boj, smiech, pokriky povzbudení a miestami aj plač z prehriev. Pomedzi zápasy sa rodinné teamy občerstvili teplým čajom, vareným vínom a koláčikmi. Finálový zápas medzi rodinou Hladkou a rodinou Piačekovou z mesta bol plný napätia až do konca. Všetky rodiny povzbudzovali. Víťazom sa tento rok stala rodina Piačeková. Mgr. Andrea Hodžová odovzdala víťazným rodinám medaily. Na treťom mieste sa umiestnila rodina Hanusová z Liptovskej Kokavy, na druhom mieste rodina Hladká zo Závažnej Poruby a na prvom mieste rodina Piačeková z Liptovského Mikuláša, ktorá si okrem medailí odniesla aj putovný pohár. Ďakujeme za účasť všetkým rodinám, ktoré sa s nami výborne zabavili, tešíme sa zas o rok!

Text i foto: Petra Mišíková

Cena mesta pre Elenu Chovanovú

Počas novoročného koncertu, ktorý zorganizovalo mesto Liptovský Mikuláš v trojkráľový podvečer, odovzdal primátor Ján Blcháč ocenenia viacerým obyvateľom Liptovského Mikuláša. Cenu mesta Liptovský Mikuláš prebrala aj Mgr. art. Elena Chovanová za prínos v oblasti spoločenskej, kultúrnej a výchovnej pri príležitosti životného jubilea.



• Primátor Ján Blcháč odovzdáva Cenu mesta Elene Chovanovej

Narodila sa v Závažnej Porube. Prvý vysokoškolský diplom získala na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici ako učiteľka prvých až štvrtých ročníkov základných škôl. Neskôr si odbornú spôsobilosť rozšírila o aprobáciu slovenský jazyk – telesná výchova pre piate až deviate ročníky základných škôl. V roku 1984 získala titul Mgr. art. po štúdiu na VŠMU ako tanečný pedagóg. Svoju pedagogickú dráhu začala na základnej škole. Viac než 30 rokov pôsobila ako vedúca tanečného odboru na Základnej umeleckej škole v Liptovskom Mikuláši. Vychovala stovky tanečníkov a desiatky tanečných pedagógov, ktorí pôsobia v divadlách i na základných umeleckých školách po celom Slovensku. V Liptovskom Mikuláši založila súbor moderného tanca Mladosť. Je zakladateľkou scénického tanca na Slovensku. Deväť rokov pôsobila ako zástupkyňa riaditeľa Okresnej školskej správy v Liptovskom Mikuláši. Pracovala aj pre Centrum voľného času, kde viedla tanečno – pohybové krúžky a viedla i kurzy anglického jazyka. Po odchode na dôchodok aktívne pôsobila v Klube dôchodcov v mestskej časti Palúdzka. Tanečné umenie vníma ako úžasnú silu, ktorá má v sebe pôsobivú hudobnú, výtvarnú i pohybovú zložku. Vytvorila veľa príťažlivých tanečných choreografií, ktoré tu zostávajú ako posolstvo a autentická výpoveď jej tvorivého ducha.

Text: Mesto L.M.
Foto: Gabo Lipták

Čo dohodli, to splnili



Na spoločnom stretnutí starostu Ing. Pavla Beťku, vedúceho Lyžiarskeho strediska Opalisko Rastislava Mašlonku a predsedu Bežeckého klubu Ivana Bukasa v

pondelok 7. januára 2019 dohodli spôsob údržby a užívania bežeckých tratí. Lyžiarske stredisko Opalisko poskytne ratrak, ktorým sa bude udržiavať cca 3 km okruh. Okruh bude slúžiť na tréningy členom bežeckého klubu, ako aj širokej verejnosti. V utorok 8. januára 2019 sa táto dohoda stala realitou. „Trate sú špičkovu upravené,“ konštatoval bežec – veterán Bohuš Valent.

Podľa snehových podmienok sa bude pokračovať v údržbe a úprave bežeckých tratí. Je však viac ako potrebné, aby chodci nechodili po tratiach. Poškodzujú výsledok práce a narušujú upravený povrch bežeckej trate.

Ticho s básnikom

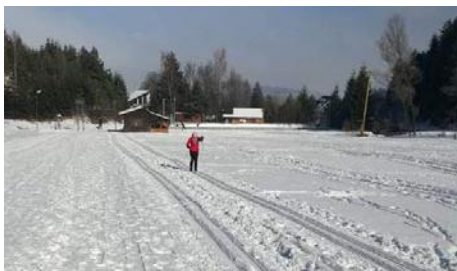


Desať rokov už mlčí, no svojím dielom stále hovorí o nás, o našej krajine, o našich bolestiach a radoostiach. Básnik mladosti, slz i našich lúbošti nás predišiel do večnosti 11. januára 2009. Predstavitelia Závažnej Poruby a Občianskeho združenia Naveky závažná si Milana Rúfusa uctili zapálením sviečok na jeho hrobe a pospomínali tieto verše: „... ktosi mu slová posielal a práve také slová, košielku z ramien anjela, čo letel do domova.“

text: -dm- Foto: Ing. Andrea Uličná

*S Milanom Rúfusom
vstúpila do našej poézie i kultúry
morálna osobnosť,
niekto, kto sa nemieni páčiť,
očarúvať a líškať,
pretože prichádza s pravdou,
ide za vecou a stojí si za ňou.*

Alexander Matuška



Vážime si prácu druhých?

Skutočne, vážime??? Kedysi sme vedeli poďakovať bez okolkov, vedeli sme si uvedomiť hodnotu ľudskej práce, vedeli sme k tomu viesť deti vlastným príkladom.

Kedysi bolo bežné, že napríklad na udržiavanie bežeckých tratí a Areálu Mateja Staroňa sa podieľalo pár nadšencov za podpory verejnosti. Tá podpora vyzerala aj tak, že si ľudia vážili čas, nasadenie, nadšenie týchto ľudí urobiť niečo pre dobro iných a napríklad nebehali v topánkach, so sánkami po bežeckých tratiach. Dokonca k tomu viedli aj svoje deti.

V okolí našej dediny sú krásne bežecké trate, ktoré niekto pre nás pripravil. Títo ľudia ich pripravili vo svojom vlastnom voľnom čase, bez nároku na honorár a len preto, lebo chceli dobro a potechu aj pre iných. Chceli vytvoriť zázemie pre tento šport pre občanov z obce aj regiónu, pre deti z materskej školy, ktoré majú výcvik a aj pre členov bežeckého klubu Opalisko.

Ja sa pýtam, prečo tie trate na špičkovej úrovni vydržia maximálne dva dni? Nie, nie je to meniacim sa počasím, ani novou snehovou nádielkou... proste je to preto, lebo sme si prestali vážiť prácu iných ľudí a vlastnou bezohľadnosťou ich ničíme. Verím však, že v každom z nás je dobro, pokora a úcta. Verím aj tomu, že ľudia vedia naprávať chyby a aj svoje správanie, keď ich na to niekto v dobrom upozorní.

Chcela by som týmto článkom poďakovať ľuďom, ktorí nezabudli a vážia si prácu iných. Ďakujem Ivkovi Bukasovi, Paľkovi Baránimu ml., Ski centru Opalisko na príprave tratí, ďakujem aj tým, ktorí sa podieľali na ich úprave pred zimou.

Ing. Katarína Poliaková



Členovia Jednoty COOP hodnotili minulý rok



V piatok 15. februára 2019 sa členovia Jednoty COOP zišli na výročnom rokovaní. Rokovanie viedla Darina Jačalová. Správa predsedníčky Mgr. Evy Niňajovej konštatovala, že zásobovanie predajne je na dobrej úrovni a podmienky predaja spĺňajú hygienické kritériá. Predajňa ponúka 715 druhov potravín pochádzajúcich prevažne zo Slovenska. Osvedčili sa marketingové akcie a zákazníci využívajú aj doplnkové služby. Personálne obsadenie predajne je stabilizované. V závere poďakovala predavačkám za dobrú prácu. V ďalšej časti sa venovali ekonomike družstva Jednota COOP. Tento domáci obchodný reťazec prevádzkuje na Slovensku 26 tisíc predajní. V nastávajúcom roku sa výbor zameria na: riadny chod predajne, poriadok, dodržiavanie pracovnej doby a bude sledovať čerstvosť, dostupnosť a cenovú prístupnosť ponúkaného tovaru. V diskusii ocenili spoluprácu s Jednotou dôchodcov a verejnoprospešnú činnosť členov.

Klamárka Ketty



Na fašiangy sa v Závažnej Porube vždy hrávali veselšie divadelné predstavenia. Aj v tomto roku uviedli v piatok 15. februára 2019 ochotníci z Ploštína komédiu, ktorá potešila i rozveselila prítomné publikum. Prítomní sledovali príbeh dvoch spriatelenej, bezdetných manželských párov, ktorý sa odohrával v rokoch 1920 až 1925 v Chicagu. Kettyn manžel je žiarlivý, a preto jeho manželka používa na predchádzanie neprijemnostiam malé, podľa nej „nevinné“ klamstvá. Keď sa jedno náhodne odhalí, spúšťa sa reťazec, do ktorého sa čoraz viac zamotáva a strháva so sebou aj druhý manželský pár. Réžia Mária Grajciarová.

Rozprávková Perinbaba ako metafora reality



Divadelnú rozprávku o Perinbabe, čo kúzľami vyrábala sneh a o odvážnom Jakubovi, ktorý sa ani smrti nezľakol, uviedlo porubské ochotnícke divadlo 3GD na Štefana v roku 2018. Príbeh zobrazil ľudskú túžbu po šťastí, láske, porozumení a snahu prekonať ťažkosti života. Bolo to napínavé, no napokon zvíťazilo dobro nad zlom. Premiéra o 15. hodine, repríza o 18. hodine v ten istý deň. Sála vypredaná. Divadelné predstavenie okorené mnohohlasnou scénou, pôsobivou hudbou, svetelnými efektmi a brilantnými výkonmi ochotníckych hercov troch generácií publikum ocenilo potleskom standing ovation. Starosta poďakoval a účinkujúcich ocenil veľkou kyticou kvetov. Réžia Lucia Bačíková.

text -dm- foto: Marián Dvoran

V Kvačanoch Perinbaba sypala radosť

V Kvačanoch bolo dvakrát toľko snehu ako v Závažnej. I napriek tomu s radosťou privítali divadelnú Perinbabu a v sobotu 26. januára 2019 zaplnili kultúrny dom. Zúčastnení potleskom nešetřili a tešili sa úspešnému predstaveniu v podaní ochotníckeho divadla 3GD. Starosta Kvačian však v zastúpení všetkých občanov poprosil porubskú Perinbabu, aby už prestala sypať. „Aj keď snehu máme vyše hlavy, divadlo z Poruby radostne naplnilo všetky očakávania prítomných divákov. Potvrdilo, že rozprávka je ľudská skutočnosť,“ povedal po vystúpení.

text -dm-, foto: Richard Macko



Perinbaba sa prihovorila aj Veternej

Publikum vo Veternej Porube v nedeľu 3. februára 2019 s potešením prijalo Perinbabu zo Závažnej. Predstavenie zaujalo a oslovilo či malých, rovnako aj veľkých. Obecenstvo poďakovalo standing ovation. Okrem domácich predstavenie sledovali aj profesionáli z Liptovského kultúrneho strediska v Liptovskom Mikuláši. Divadlu 3GD odporučili inscenáciu prihlásiť do krajskej súťažnej prehliadky, ktorá sa bude konať v Čadci.

text -dm- foto: Richard Macko



Perinbaba v Smrečanoch



Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby uviedlo v nedeľu 10. februára 2019 Perinbabu v Smrečanoch. Táto obec má bohaté divadelné tradície a obecenstvo dokáže citlivo hodnotiť výkony amatérskych hercov. „Porubská Perinbaba nemala chybu. Výkony hercov, scéna, kostýmy, osvetlenie a pôsobivá hudba spolu dotvorili takú atmosféru, aká patrí takémuto predstaveniu. Závažná Poruba, gratulujeme,“ povedala režisérka domáceho divadla Rozmajrín Vlasta Mašurová. Hosťovanie v blízkych obciach pokračuje, čo svedčí o kvalite réžie, obsadenia i uvedenia tejto hry.

text -dm- foto: Richard Macko

Porubská Perinbaba vo Svätom Kríži



Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby v réžii Lucie Bačíkovej uviedlo v nedeľu 20. januára 2019 vo Svätom Kríži divadelné predstavenie Perinbaba. Preplnenú sálu kultúrneho domu vystúpenie oslovilo, potešilo, čo prítomní vyjadrili veľkým potleskom.

text: -dm- foto: Richard Macko

Perinbaba

Autor: Lubomír Feldek

Úprava textu: Iveta Beťková,

Lucia Bačíková,

Katarína Piatková

OBSADENIE:

Perinbaba: Elenka Chovanová

Zubatá: Iveta Beťková

Jakub ml.: Luki Hladký

Jakub st.: Peťo Ilanovský

Anička ml.: Anička Beňová

Anička st.: Nikolka Tkáčová/

Monika Jambrichová

Aničkina matka: Katka Jambrichová

Richtár: Duško Migaľa

Macocha: Zuzka Macková

Dora: Miška Macková

Hajdúch: Jakub Mlynček

Starý komediant: Martinko Bačík

Komedianti: Viki Kaltensteinová,

Emmka Piatková,

Zuzka Macková ml, Anička Beňová

Monika Jambrichová/ Nikolka Tkáčová

Sledovanie textu: Katka Piatková,

Katka Jambrichová

Réžia: Lucia Bačíková

Asistent réžie: Iveta Beťková

Svetlá: Vladimír Broska

Hudba: Lucia Bačíková

Scéna: Lucia Bačíková a Martin Bačík

Výtvarná zložka: Livia Fárniková

Hudobná produkcia: Marián Petráš

Záverečný tanec – choreografia:

Elena Chovanová



Sobotné večery



• Zlata manželka Ambrózovci, recituje Kvetka Staroňová

Prvý večer

21. decembra 2018 sme si vo vynovenom podkroví Domu Milana Rúfusa zasmínali na jeho sobotné večery - večery rodnej reči, rozprávok, ľudskosti, krásy a fantázie. Odznali zhudobnené verše Patrície Ambróz v podaní poetky a jej manžela, recitované slovo Kvetky a Lucky, učiteľiek - evanjelických škôl, ako aj pani Želmíry Mišútovej z Martina. Nechýbalo ani malé predvianočné občerstvenie. Odchádzali sme s pocitom toho pravého očakávania Vianoc.



• Zlata Zdenko Suchý, Dada Klementová, Soňa Jány, Soňa Barániová, Pavel Baráni

Druhý večer

Narodeninovou tortou sme si 5. januára 2019 pripomenuli „Trojkráľovú Zuzanku“, jediné večné dieťa Majstra a súčasne aj 10. výročie úmrtia tohto barda slovenskej poézie. Soňa Jány a Klementovci potešili rovnako ako v uplynulých rokoch a pán profesor z gymnázia v Poprade Zdenko Suchý milo prekvapil úžasne zafarbeným hlasom a perfektným prednesom. Reakcia účastníkov vyjadrovala viac ako spokojnosť.



text: -sb- Foto: Katarína Devečková



Jednota dôchodcov hodnotila svoje aktivity

Jednota dôchodcov predstavuje najpočetnejšiu spoločenskú organizáciu v Závažnej Porube. Tvorí ju 118 členov, z toho 89 žien a 29 mužov. V piatok 25. januára 2019 sa členovia zhromaždili na výročnom rokovaní, aby zhodnotili svoju činnosť v roku 2018 po stránke organizátorskej, sociálnej, dobrovoľníckej, zdravotnej, vzdelávacej, kultúrno - spoločenskej, zdravotnej, športovej, záujmovej a mediálnej. Rokovanie otvorili verše v podaní Márie Šulekovej a častuška, ktorú poskladala Hedviga Šarafinová. Schôdzu viedla Ž. Staroňová, ml. Na začiatku si uctili pamiatku svojich členov, ktorí nás predišli do večnosti v roku 2018. Správu o bohatej činnosti predložila predsedníčka Darina Majeriková, revíziu správu Anna Valentová a plán práce pre rok 2019 prečítala Darina Jačalová. Za pozornosť stojí: 410 € vyzbieraných v akcii Zlatý narcis, 646 brigádnickej odpracovaných hodín pri zveľaďovaní a skrášľovaní obce, úspechy Seniorky na krajskej súťaži v Bytči, športové výkony na okresných i krajských súťažiach dôchodcov a množstvo vymenovaných aktivít svojich členov. Michal Kotian, predseda Krajskej organizácie dôchodcov, v príhovore ocenil činnosť porubskej organizácie dôchodcov a podal informáciu o pripravovaných zmenách v systéme dôchodkového zabezpečenia. Starosta Pavel Beško v príhovore vyzdvihol aktivity dôchodcov vo všetkých oblastiach a uviedol, ktoré investičné akcie sa uskutočnia v roku 2019 s cieľom vylepšiť podmienky života našich občanov. Potom prijal veľkú kyticu kvetov a blahoželanie k okružnému životnému jubileu. Na záver potleskom prijali plán práce pre rok 2019.



Juraj Zábojník - kandidát na prezidenta prezentoval svoj program v Porube



• Juraj Zábojník, uprostred

Juraj Zábojník sa narodil v roku 1962 v Bojniciach. Žije v Bratislave. Pôsobí ako bezpečnostný analytik. V minulosti pôsobil 17 rokov v policajnom zbore ako šéf policajných ochrankárov. V prezidentských voľbách kandiduje ako nezávislý. Pri prezentácii svojho programu uviedol: „Moja prezidentská kampaň nie je založená na útokoch voči kandidátom a ani na ich očierňovaní. Nie som typ človeka, ktorý bude druhých dehonestovať len preto, aby som si týmto spôsobom získal preferencie. Nikdy som taký nebol a ani nebudem. Maximum k čomu by som sa „znížil“ je čestná a férová obrana proti lživým atakom voči mojej osobe. Nič viac, nič menej. Idem svojou vlastnou cestou bez toho, aby som sám seba vyzdvihoval nad iných. Nie mi je ľahostajná budúcnosť našej krajiny. Občanom Slovenska chcem ukázať, že dobrý prezident by mal byť v prvom rade srdcom štátu a nie len jeho hlavou.“ Prítomných starostov z Bobrovca, z Vavrišova, Liptovského Petra a Závažnej Poruby oslovil bezprostrednosťou, realnosťou a príťažlivosťou svojho programu. Závažnú Porubu navštívil 1. februára 2019. -dm-

Vo Švédsku recitovali verše Rúfusa

Jeho básne uznávajú a ctí si ich aj zahraničie. Pri príležitosti nedožitých deväťdesiatych narodenín Milana Rúfusa usporiadali vo Švédsku Večer poézie. V Štokholmskej knižnici zneli verše nášho rodáka a to vo švédčine i slovenčine. Usporiadatelia pozvali aj manželku Magdu. Bohužiaľ, pre ochorenie dcéry Zuzky nemohli prísť. Do Štokholmu však poslali video s milým a dojímavým príhovorom. Večer veršov otvorila slovenská veľvyslankyňa vo Švédsku Martina Balunová. Básne z Pamätníčka a poslednej zbierky Ako stopy v snehu vystupujúci recitovali dvojjazyčne: po švédsky a po slovensky. Prítomní Švédi žiadali preklady básní Milana Rúfusa. „Bohužiaľ, vo švédčine ešte jeho dielo nevyšlo. To, čo odznelo som preložila ja a je určené iba pre interné potreby Kultúrneho spolku Milana Rúfusa a Tomasa Tranströmera,“ povedala Naďa Gyllenhammer, organizátorka tejto pozoruhodnej akcie.

Zdroj: Švédi „hlcu“ Rúfusa, Slovenka 5/2019 s. 38.

MDŽ nevyšiel z módy

Na MDŽ žila Závažná Poruba činorodým kultúrnym i spoločenským životom. Už vo štvrtok 7. marca 2019 sa stretli členovia JDS, aby si pripomenuli tento svetový sviatok žien a jeho význam: emancipačný i sociálny. Starosta Pavel Beťko sa prihovril k prítomným ženám a poďakoval za všetko, čo robia pre svojich blízkych i našu obec. Deti i žiaci si užívali jarné prázdniny a tak si program dôchodkyne pripravili podľa pravidiel - sami sebe. V popoludňajších hodinách na Námestí osloboditeľov v piatok 8. marca 2019 ponúkla FSK Poludnica ženám z mesta a okolia porubské piesne a tance. V tento deň starosta Pavel Beťko pozdravil kytičkou kvetov ženy priamo na pracovisku: na OcÚ, pošte, v obchode v DSS a ZPS, v MŠ i ZŠ. Ukázalo sa, že tento sviatok nevyšiel z módy a gavalieri zostali gavaliermi. Viacerí muži boli v tento deň k ženám milší, pozornejší a lepši. „Takto by mal vyzeráť každý deň v roku,“ povedali si v duchu ženy i dievčatá. Čo dodať na dôvažok? Ženám pri sviatku poďakovať a to rovno od srdca. Určite si to zaslúžia.

-dm-

PETÍCIA

proti plánovanému zámeru ťažby štrkopieskov v katastrálnom území Liptovský Ján

My, dolu podpísaní, ktorým záleží na životnom prostredí, chceme zabrániť devastovaniu prírody a kvality života, a preto týmto vyjadrujeme nesúhlas s plánovaným zámerom „Ťažba štrkopieskov Liptovský Ján“, ktorý predložila spoločnosť Slovenské štrkopiesky, s.r.o., so sídlom Tatranská 18, Veľký Slavkov, v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie na Ministerstvo životného prostredia SR.

Ťažobnú činnosť má spoločnosť vykonávať v severnej časti katastrálneho územia Liptovský Ján, v priestore vymedzenom zo severu riekou Váh, z východu hranicou katastrálneho územia Uhorská Ves, z juhu diaľnicou D1, zo západu hranicou vymedzenou priemyselnými halami a stavbami spoločnosti IKEA Industry

Slovakia s.r.o. V súčasnosti je územie využívané prevažne na poľnohospodárske účely ako orná pôda. Pri realizácii tejto činnosti a následnej formy rekultivácie územia príde región Liptov o cca 100 ha ornej pôdy patriacej k najkvalitnejším v rámci regiónu. Táto ťažobná činnosť sa pripravuje i napriek tomu, že v regióne nie je zvýšený dopyt po štrkoch. Dopyt už na Liptove zastrešuje spoločnosť D.A.L., spol. s r. o., ktorá vykonáva ťažbu štrkov z obnoviteľného zdroja vodnej nádrže Liptovská Mara a stredisko štrkopieskov na pravom brehu Váhu pri Okoličnom, okrem toho je povolená ťažba stavebného kameňa v lome Malužiná. Predmetná činnosť, a to už od jej prípravných prác, negatívnym spôsobom ovplyvní najmä kvalitu života obyvateľov okolitých obcí a najviac obce Uhorská Ves, Závažná Poruba, mesta Liptovský Mikuláš v mestskej časti Okoličné, tiež kvalitu života obyvateľov Liptovského Jána a obce Beňadiková. Prach a hluk bude podľa údajov zo zámeru znížovať kvalitu života nielen počas dňa, ale aj v nočných hodinách. Podotýkame, že v tejto lokalite už je v prevádzke niekoľko stredných a vysokých zdrojov znečistenia ovzdušia. Navrhovaná trasa vozidiel zabezpečujúcich odvoz vyťaženej suroviny po št. ceste III/2337 a následne po št. ceste I/18 zhorší už dnes nepriaznivú dopravnú situáciu na križovatke št. ciest I/18 a III/2337 v Okoličnom a následne v celom meste Liptovský Mikuláš.

Osoba určená na zastupovanie v styku s orgánom verejnej správy:

Luboš Trizna, Dušana Kováča 320/5,
031 05 Liptovský Mikuláš – Liptovská Ondrašová

Členovia petičného výboru:

Vladimír Multaň, Uhorská Ves 124,
032 03 Liptovský Ján
Ing. Pavel Beťko, Nová 343/63,
032 02 Závažná Poruba
Ján Martinovič, Beňadiková 42,
032 04 Liptovský Ondrej
Mgr. Rudolf Pado, KEMI 627/5,
031 04 Liptovský Mikuláš
Roman Běhal, Roľnícka 442/7,
031 05 Liptovský Mikuláš
Katarína Grežová Droppová,
Starojánska 9/9, 032 03 Liptovský Ján

ČO POTREBUJEME? (Zamyslenie laika)

Je veľa vecí, ktoré potrebujeme ku svojmu životu. Ale je to naozaj tak? Je veľa vecí, o ktorých sme presvedčení, že ich potrebujeme, ale v skutočnosti je oveľa menej tých, ktoré sú nevyhnutné! Na um nám prichádzajú najmä veci materiálne. Jedlo, bývanie, ošatenie, veci zabezpečujúce pohodlie, dopravu, kultúrne vyžitie a pod.

Sú však veci - javy, ktorých potrebu ani veľmi nevnímame a preto neeviduujeme ich nevyhnutnosť a predsa sú. Tak napríklad pokora, obeta, zápal pre vec-nadšenie. S pokorou a obetou sa ešte ako-tak stretávame v našich individuálnych životoch. Nadšenie je kategória osobitná. Pritom predstavuje možnosti obrovských prínosov v materiálnych oblastiach, vo vzťahoch, v mozgovej prosperite. Naopak vlažnosť a apatia môžu donášať úpadok materiálny i morálny.

Ako príklady použijem niektoré známe udalosti. Vojna, prvá i druhá svetová, doslova zdecimovali hospodárstvo i prírodu. Najväčšie zásahy dopadali do ľudských životov. Umieralo veľké množstvo ľudí. Napriek tomu sa ľudia vedeli zoradiť v jeden šík. Nadšenie a túžby dokázali prebudiť v nich obrovské sily a schopnosti. Z nemožného sa stávalo možné. Výsledky boli rukolapné a presvedčivé.

Násilná kolektívizácia zasadila nadšenie na dedinách tvrdú ranu. Ale v zotrývajúcej viere sa dokázali spamätať. Osudovým sa asi stalo obdobie rokov 1967- 68. Tlejúce iskry nádeje a nadšenia sa znovu rozohoreli, až napokon vyhasli takmer úplne. Verím, že nie nenávratne. To by bol začiatok skazy. Naivní idealisti veria, že dôjde k renesancii hodnôt. Spočiatku po novembri 1989 sa zdalo, že je to na dosah ruky. Dnes začínajú chápať, že je to proces, ktorý predstavuje vývoj po niekoľko generácií. Verím, že prichádzajúce mladé generácie to postupne zvládnu.

Ide o veľké hodnoty. Nie ako hmotne zabezpečiť niekoľko generácií jednotlivých rodín, ktoré sa snažia získať moc. Ale ako zabezpečiť celospoločenské napredovanie. Dnes sme však len v stave „trpnom“, ale nesmie nás opúšťať nádej, cieľavedomé konanie a vytrvalosť!

Núka sa mi ešte jedna myšlienka. Renesancia hodnôt obyčajne nastáva po veľkých tragédiách. Tie ľudí zjednocujú. Stavajú na jednu rovinu. Pokúsme sa vyhybať duševným jedom ako sú nenávisť, pomsta, nepravosť, strach, žiarlivosť, hnev, agresivita, nešetrnosť k prírode a možno pridáme na to, že renesancia je možná aj bez prežitia zničujúcich tragédií. Budme radšej naivnými idealistami a verme, že aj nadšenie znovu nadobudneme.

Jano Čunga



Luhý - priestor záujmu

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva



December 2018

Na prvom pracovnom rokovaní, ktoré sa konalo 14. decembra 2018 OcZ sa venovalo týmto bodom programu:

- Rozpočet obce Závažná Poruba na roky 2019-2021, dotácie pre ŠK Závažná Poruba a Bežeký klub Opalisko Závažná Poruba
- Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce na I. polrok 2019
- Schválilo plán a program zasadnutí OcZ na I. polrok 2019
- Prerokovalo a schválilo Rokovací poriadok obecného zastupiteľstva
- Zvolilo predsedu a členov komisie pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov obce Závažná Poruba
- Zobralo na vedomie Správu o výsledku kontroly hlavnej kontrolórky obce
- Pozornosť venovalo aj majetkovo-právnym záležitostiam a zaoberalo sa aj interpeláciami poslancov.

K rozpočtu na roky 2019-2021 písomne doručil pripomienky Vladimír Mlynček (občan).

Komisia v zložení: Ing. Katarína Poliaková, Pavol Jedlička a Mgr. Ľudmila Kráľová odporučili nezahrnúť tieto požiadavky do rozpočtu obce na roky 2019 až 2021 s čím OcZ súhlasilo.

Lucia Bačíková a Ing. Katarína Poliaková navrhli zvýšiť dotáciu bežekému klubu o 1000 eur, keďže začína bežeká sezóna a majú v pláne robiť nábor nových detí do bežekého klubu. Starosta obce podporil túto myšlienku a prisľúbil, že táto požiadavka bude doriešená v rozpočtovom období v roku 2019.

Po krátkej diskusii a pripomienkach predložený návrh rozpočtu poslanci odsúhlasili.

Január 2019

Obecné zastupiteľstvo v Závažnej Porube zvolilo v zmysle § 15 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a v súlade s § 22 Štatútu obce Závažná Poruba predsedov a členov komisií Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube z poslancov a ďalších osôb z radov odborníkov na volebné obdobie 2018-2022 nasledovne:

- 1. Komisia finančná, regionálneho rozvoja a správy majetku**
predseda komisie: Ing. Katarína Poliaková, členovia komisie: Petra Jurečková, Mgr. Ľudmila Kráľová, Iveta Niňajová, Matej Mikuláš, Bc. Pavel Baráni
- 2. Komisia životného prostredia, výstavby, ochrany verejného poriadku a dopravy**
predseda komisie: Ján Jambrich, členovia komisie: Pavol Jedlička, Ivan Jačala, Peter Lešťan, Martin Jurečka
- 3. Komisia vzdelania, zdravia, kultúry, športu a sociálnych vecí**
predseda komisie: Lucia Bačíková, členovia komisie: RSDr. Dušan Migáľ, Michaela Mlynčeková, Ing. Peter Ilanovský, Richard Macko, Ing. Andrea Uličná.
Predsedov požiadal, aby do budúceho zastupiteľstva vypracovali program a plán práce komisie na 4 roky
V ďalšej časti schválilo Zásady odmeňovania poslancov.

Starosta obce:

- Oznámil poslancom výsledok verejno-obchodnej súťaže na odpredaj pozemku vo vlastníctve obce, ktorého predaj odsúhlasili na predchádzajúcom zastupiteľstve. Na obecný úrad bola predložená jedna ponuka od pani Mgr. Hricovej, ktorá ponúkla sumu 17 Eur za m² V najbližšom čase bude pani Hricovej vypracovaná a zaslaná kúpna zmluva.
- Hovoril o problémoch s odhŕňaním zasnenežených ciest. Obec musela objednať stroje z poľnohospodárskeho družstva, ktoré odpratávali sneh z križovatiek a následne ho aj vyvážali z dediny
- V jarnom období bude nutné kúpiť kosačku – suma okolo 8 000 Eur
- Informoval poslancov o projektoch, na ktorých sa ide pracovať v priebehu roka 2019
- Projekt kultúrny dom:



➤ Kontroluje sa verejno-obchodná súťaž, ktorú robila firma ULTIMA RATIO, externý manažment vykonáva firma LEXTOM

➤ Projekt je veľmi náročný na organizáciu

- Na jar je v pláne otvorenie náučnej včelnice, bude potrebné zorganizovať brigádu. Pri realizácii projektu pomohla firma IKEA, ktorá financovala materiál a oblečenie. 5000 Eur obec získala s agentúry životného prostredia.
- Generel zelene v obci:
 - Možnosť získania 16 000 Eur z toho 1 000 Eur na projektovú dokumentáciu
 - Projekt bude navrhovať agentúra z Banskej Bystrice
 - Podmienkou je, aby obec bola vlastníkom pozemkov, alebo aby pozemky mala v nájme
 - Jedná sa o pozemky pri vode, kde väčšina pozemkov je vo vlastníctve obce, alebo vo vlastníctve družstva – potrebná nájomná zmluva
- Kamerový systém:
 - Výzva na predkladanie žiadostí do 4.3.2019
 - Sú oslovené 2 firmy, ktoré navrhnu projekt
 - Avšak podmienkou je zvýšená kriminalita v obci
- Dom Milana Rúfusa
 - Je potrebné riešiť havarijnú situáciu elektrina+ voda
 - Výmena okien
 - Návrh na MASKE – pre našu obec je pridelených 26 000 Eur na 4 roky + 5% spoluúčasť
- IBV pod Poludnicou
 - Bolo prerušené stavebné konanie.

Stanislav Kuzma:

navrhol riešiť problematiku parkovania na Hlavnej ulici – písomnou formou smerovanou na Slovenskú správu ciest

RSDr. Dušan Migáľ:

- Oznámil poslancom, že od začiatku roka sa konalo niekoľko výročných schôdzí organizácií, ktoré pôsobia v obci. Na schôdzach bol prítomný starosta, alebo zástupca starostu
- V čase vianočných sviatkov bola uvedená premiéra aj 2 reprízy divadelného predstavenia Perinbaba v réžii Lucie Bačíkovej.
- Pre veľký záujem bolo odohrané divadelné predstavenie aj v Svätom Kríži a Kvačanoch, ďalej sú ešte naplánované predstavenia vo Veternej Porube, Smrečanoch....
- Pripomenul poslancom akcie, ktoré sú naplánované do konca školského roka
- Poslancov požiadal, aby do 20. februára 2019 stručne napísali, čo urobia pre obec vo volebnom období 2018 – 2022. Vec uverejnia PN 98 vychádzajúce na konci marca 2019.

Stanislav Kuzma

- Poďakoval starostovi obce za výborne odhrnuté cesty
- Poznamenal, že do budúcnosti by bolo dobre zakúpiť na cintorín lopatu a metlu
- Častejšie odhŕňať sneh na chodníku ku hrobu Milana Rúfusa

Ing. Peter Ilanovský:

Informoval poslancov o organizovaní bežekých pretekov pod názvom Bež koľko vládzeš, ktoré sa budú konať v sobotu 2.2.2019

Na záver sa starosta obce poďakoval poslancom za distribúciu kalendárov, ktoré rozniesli do každého obývaného domu v obci.

Február 2019

Rokovanie viedol zástupca starostu Dušan Migáľ. Starosta Ing. Pavel Betko PN.

Správu o činnosti Základnej organizácie Jednoty dôchodcov v Závažnej Porube za rok 2018 predniesla jej predsedníčka Darina Majeriková. Činnosť Jednoty dôchodcov je zameraná na organizačnú, sociálnu, dobrovoľnícku, zdravotnú, kultúrno-spoločenskú, vzdelávaciu, záujmovú a mediálnu oblasť. Členskú základňu tvorí 118 občanov – 89 žien a 29 mužov. V priebehu roka 2018 odpracovali 646 brigádnických hodín pri zveľadení našej obce. V závere svojej správy poďakovala starostovi obce a obecnému zastupiteľstvu za spoluprácu a poskytnutú finančnú pomoc.

Zástupca starostu ocenil činnosť ZO JDS. Poslancom odporučil, aby sa stretávali s dôchodcami v Klube JDS a riešili aktuálne problémy týkajúce sa obce.

OcZ zobralo na vedomie správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky za rok 2018.

Schválilo úpravy v rozpočte z hľadiska financovania prevádzky a činnosti DSS a ZpS.

V ďalšej časti sa poslanci zaoberali zámerom ťažby štrkopieskov v Luhách. Odmietli masívny zásah do krajiny s negatívnym vplyvom na životné prostredie. OcZ odporučilo majiteľom, aby sa nevzdávali pozemkov. Vlastníctvo alebo nájomný vzťah sú totiž podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia, aby mohla spoločnosť ťažiť. Poslanci sa dohodli, že proti ťažbe sa postaví petíciou, pod ktorú sa podpíšu obyvatelia Závažnej Poruby.

Dušan Migáľ, zástupca starostu



„... buďte jedna duša a jedna myseľ...“

List apoštola Pavla Filipským kap. 2, verše 1 – 4 : „Ak je teda nejaké napomenutie, ak je nejaké povzbudenie lásky, ak je nejaké spoločenstvo Ducha, ak je nejaký súcit a milosrdenstvo, naplňte moju radosť: zmyšľajte rovnako, majte rovnakú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ, nič nerobte z hašterivosti a márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnejších než seba a nehládajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných.“

Milý cirkevný zbor – sestry presbyterky a bratia presbyteri!

Prečítané slová písal apoštol Pavel veriaci do Filipis, keď bol vo väzení. Je známe, že medzi apoštolom a zborom vo Filipis bol mimoriadne dobrý, až intímny vzťah. Aj teraz, vo väzení viac myslí na veriach, ako na seba a pripomína im vnútornú jednotu medzi veriaci. Napomenutie, ktoré apoštol adresuje veriaci do Filipis nie je nejaké moralizovanie, ale je to upomienka na to, čo prijali v Kristovi. Cirkev žije jedine tam, kde Kristus panuje, cirkev žije v plnosti Jeho života, cirkev z Neho čerpá. A tam, kde panuje Kristus, je aj spoločenstvo Ducha Svätého.

Pretože Boh umožnil vytvorenie cirkvi ako spoločenstva veriach v jednote, je len prirodzené, že táto jednota sa musí aj navonok prejavovať. Preto Pavel napomína Filipských aby považovali za svoju vážnu úlohu svojim životom – slovami i skutkami prejavovať a dokazovať, že sú hodní tohto vznešeného povolania, ku ktorému ich Boh usposobil – totiž žiť v jednote medzi sebou. To je odkaz aj pre nás, pre náš cirkevný zbor – pre vás sestry a bratia presbyteri. Apoštol uvádza niektoré prejavy tejto jednoty: ona sa má prejavovať v zmyšľaní, čítení i konaní. Pravda, že musíme mať na mysli jednotu, ktorej základom je Kristus. Aj reformátor Luther varoval pred jednotou za každú cenu. Tam, kde je cirkev na čistom slove Božom, kde je jednota v učení, tam sa to musí dokazovať aj jednotou, čiže jednotomyseľnosťou v živote. Apoštol Pavel vie, že i do cirkvi sa môže dostať duch rozporov a roztržiek. To je vážnym nebezpečenstvom pre jednotu cirkvi. Prvým nebezpečenstvom je vytvorenie rozličných skupín v zbore. Je len prirodzené, že prácu v zbore treba podeliť. Tu však hneď hrozí nebezpečenstvo že u niekoho môže vzniknúť pocit, že to čo on robí je najdôležitejšie a najlepšie. Tam, kde sa to stane, je ohrozená jednota. Druhým páľčivým prejavom je „márna ctižiadosť.“ Túžba po vyniknutí a uplatnení sa je hlboko zakorenená v ľudskom srdci. Nesmie to však ísť na úkor iného, nesmie mať egoistické motívy a ciele. Egoizmus je úhlavným nepriateľom každého spoločenstva.

Musíme proti nemu i na pôde cirkvi s celou rozhodnosťou bojovať. Namiesto nezdravej ctižiadosti musia byť srdcia veriach naplnené pokorou. Kresťanská pokora je dobrým prostriedkom k tomu, aby človek neholdoval velikaštvu. Táto pokora vedie veriaceho k poznaniu, že aj akákoľvek malá práca, služba, funkcia v zbore má svoju cenu, ak sa koná verne a pochtivo. Preto pokora zbavuje veriach žiarlivosti, závidosti a nenávisti. Pokora nám otvára dvere k nášmu blížnemu, lebo nám umožňuje vžiť sa do jeho situácie a tak ho správne a bez predpojatosti poznať. Pokora nás učí tomu najťažšiemu umeniu, na ktoré upozorňuje apoštol Pavel v našom texte: iných pokladať za hodnejších než seba. Pokiaľ je človek vo svojej namyslenosti a pýche zahľadený len do seba, dovtedy nemôže správne poznať, čo Boh chce od neho. My len v spoločenstve s Ním poznávame, aká je Božia vôľa pri nás a s nami. Až v styku s inými prichádzame k poznaniu, že Boh nechce aby sme ostali sami, ale že On chce, aby sme žili v jednote a spoločenstve. A spoločenstvo je o tom, že iných pokladáme za hodnejších ako seba. A k tomu poznaniu dospeje človek jedine na ceste pokory. Preto sa stáva napomenutie k pokore kategorickým imperatívom. Ako sebestvo rozleptáva každé spoločenstvo, tak láska každé spoločenstvo stmeluje. Láska, ktorá nesleduje svoj prospech je silnou jednotiacou páskou predovšetkým v cirkvi. Pravá láska nemôže byť voči inému ľahostajná. Skutočná láska nemôže s Kainom hovoriť: Či som ja strážcom svojho brata? Naša láska nemôže sa odvracať od potrieb blížneho s poznámkou: Čo mňa do neho, mňa sa to netýka. Opravdivá láska sa všemožne snaží o to, aby tí druhí neboli poškodení, ale aby dostal každý čo mu patrí, aby im bola zverená úloha, ktorú môže zvládnuť. Takáto láska nikdy nie je na ujmu tomu, kto ju preukazuje. Vzorom takejto lásky bol a je Ježiš Kristus. Preto apoštol Pavel nielen Filipským, ale aj nám všetkým ho dnes dáva za vzor nášho života. Prijmite túto lásku – všetci. Amen

Mgr. Vladimír Pavlík, evanj. kňaz
Tento príhovor bol povedaný pri slube presbyterov

Pozdrav

Ak sa ti zdá, že ti mizne nádej, ak pred tebou zamkli a nevieš jak ďalej, ak sa ti zdá, že si ľuďmi opustený, ak ku nim len chodíš ako medzi steny, ak ako za chlebom netúžiš ísť domov, ak už nič necítiš pod halúzkou stromov, ak ti chvíle šťastia prchnu ako listie, ak si cieľ už stratil a kráčaš neiste, ak ťa tvoji drahí náhle odumreli, ak sám stojíš ako topoľ osamelý, ak ti tvoja hviezda, tvoje svetlo zháša, prijmi dar z výsosti hviezd Mesiáša!

Nech v tichom šepote hviezd vianočného neba pohladí Vaše srdce chorál, ktorý dá pokoj duši Vám a Vaším blízkym, aby ste spoločne rozsievali tento dar rokom 2019.

EMANUEL – BOH S NAMI!

Daniel Šovc

Pripravovali cestu Pánovi



Vo štvrtú adventnú nedeľu sa uskutočnili služby Božie aj v evanjelickom chráme v Závažnej Porube. Kostol sa zaplnil do posledného miesta.

Brat farár Vladimír Pavlík sa ku kresťanskému spoločenstvu, ktoré pripravovalo cestu Pánovi, prihovoriť slovami: „Stretávame sa v čase, keď Ježiš už stojí pred dverami, klope na naše srdcia a my ho čakáme ako nášho Spasiteľa... Práve v dieťati menom Ježiš sa prejavila Božia láska a s ním viera, pokoj, odpustenie hriechov a večný život.“ Tieto služby Božie obohatili mladí hudobníci koledami. Potom početná skupina omladiny priblížila biblický príbeh o narodení Ježiška. V scénickom obrázku vystupovala Svätá rodina, anjeli, zvieratka a pastieri. Konfirmanti zas veršami o Vianociach umocnili atmosféru týchto sviatkov. Na záver Miška Macková a detský zbor zaspievali pieseň Alleluja. Pôsobivý projekt zostavila, pripravila a uviedla Lucia Bačíková.

Text i foto: Dušan Migala

Samospráva obce 2018 - 2022

Čo urobím pre Závažnú Porubu

Ing. Pavel Beťko, starosta



V novom volebnom období 2018 – 2022 sa chcem hlavne zamerať:

- Vypracovať generel zelene v obci a podľa neho vykonať revitalizáciu
- Zrekonštruovať rodíčovský Dom Milana Rúfusa
- Vybudovať na obecnom pozemku detské ihrisko
- V ZŠ MR upraviť školský dvor a vymeniť krytinu strechy na budove školy
- Zrekonštruovať kultúrny dom – v týchto dňoch sme získali nenávratný finančný príspevok
- V spolupráci s COOP Jednota vybudovať námestíčko pred budovou Jednoty COOP
- Zaviesť kamerový systém v obci
- Pokračovať v rekonštrukcii mostov
- Pokračovať v rekonštrukcii požiarnej zbrojnice
- Vysporiadať pozemky pod verejnoprospesnými stavbami
- Zlepšiť odpadové hospodárstvo v obci
- Riešiť s majiteľom nevyhovujúci stav hotela Tatrín a Jaslovských Bohuníc
- Doplniť techniku na údržbu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev
- Chcem aj naďalej spolupracovať s cirkvami pôsobiacimi na území našej obce
- Zachovať a rozvíjať MŠ a ZŠ
- Podporovať rozvoj kultúry – folklórnu skupinu, Dom Milana Rúfusa, obecú knižnicu, ochotnícke divadlo, spevokoly
- Podporovať šport na každej úrovni a vo všetkých druhoch
- Zapájať mladú generáciu do diania v obci
- Podporovať JDS, DHZ a ZO SZPB, pozornosť venovať DSS a ZpS
- Pomáhať starším a sociálne odkázaným rodinám
- Rozvíjať zahraničné kontakty v oblasti poznávania, výmeny skúseností, kultúry a športu
- Podporovať všetky podnikateľské aktivity. Napomáhať rozvoju turizmu
- Verejnosť informovať o dianí v obci, dokumentovať spoločenský život

Svoj volebný program predkladám s tým, že očakávam pripomienky, návrhy a podnety od občanov. Každú dobrú radu prijímam.

Dušan Migala, zástupca starostu



Všetkými silami podporovať plnenie volebného programu na roky 2018 – 2022, ktorý predložil starosta obce.

V čase neprítomnosti zastupovať starostu v plnom rozsahu, okrem

pracovnoprávných vzťahov, podieľať sa na príprave zasadnutí OcZ po stránke vecnej i obsahovej, zúčastňovať sa na rokovaníach o veciach týkajúcich sa koncepcie a rozvoja obce, po dohode so starostom obec zastupovať v oblasti spoločenských záležitostí (občianske obrady, pohreby), vykonávať operatívne činnosti a úlohy podľa pokynov starostu obce.

Pôsobiť ako člen Komisie OcZ pre kultúru, zdravie, šport, vzdelávanie a sociálne záležitosti.

Participovať na obsahovej i organizačnej príprave osláv významných výročí a jubileí.

Koordinovať kultúrnu činnosť: folklórne tradície, divadlo, činnosť spevokolov, aktivity Domu Milana Rúfusa, miestnu knižnicu; spolupracovať s cirkvami pôsobiacimi na území obce podporovať šport vo všetkých druhoch: podmienkami, organizačne, personálne, slovom i obrazom verejnosť informovať o dianí v obci. Dokumentovať spoločenský život prostredníctvom Porubských novín ako šéfredaktor a prispievať na webovú stránku obce.

Závažnú Porubu zviditeľňovať vo všetkých prostriedkoch masovej komunikácie na úrovni okresu, samosprávneho kraja i Slovenska (My Liptovské noviny, Evanjelický posol, Bojovník, Obecné noviny... Webová stránka ECAV...)

Aktívne spolupracovať so všetkými spoločenskými organizáciami a občianskymi združeniami. Podieľať sa na zahraničných kontaktoch (Česká republika, Poľsko) v oblasti poznávania, výmeny skúseností, kultúry a športu.



Lucia Bačíková, poslankyňa



V prvom rade mi ešte raz dovoľte poďakovať za prejavenu dôveru. Je to pre mňa veľký záväzok. Vo svojej činnosti chcem podporiť rozvoj obce vo všetkých oblastiach hlavne v prospech občanov Závažnej Poruby. Prioritne by som chcela podporiť naše deti a mládež vo všetkých oblastiach, nakoľko oni sú naša budúcnosť.

Ako poslankyňa a tiež členka komisie vzdelávania, kultúry, športu a sociálnych vecí mám konkrétne ciele:

- Hľadať možnosti na doplnenie aktivít v športovej a v kultúrnej oblasti, ktoré budú zaujímavé prioritne pre naše deti a našu mládež
- Organizovať rôzne podujatia, ktoré budú vhodné pre všetky vekové kategórie
- Hľadať možnosti a predkladať návrhy ako vytvoriť detské ihrisko v strede obce a tiež priestor, kde by sa mohla stretávať naša mládež
- Znovu oživenie detského kútika LIENKA pre najmenších
- Aktívne spolupracovať s organizáciami v obci a udržiavať tradície a zvyky v obci v spolupráci so všetkými organizáciami obce
- V sociálnej oblasti pomôcť starším občanom, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých.

Richard Macko, poslanec



Najskôr ďakujem všetkým, čo prišli na voľby a dali mi svoj hlas. Budem sa snažiť nesklamať dôveru voličov. Svojimi činmi chcem naplniť moje pôsobenie v samospráve obce. Verím, že

prinesiem nové nápady a podporím návrhy získané od našich občanov. Hlasovať budem v záujme obce a ľudí tu žijúcich. Zvážim, čo je pre nás výhodné, čo je zlé. Voličov chcem informovať o mojom pôsobení v zastupiteľstve i komisii pre kultúru, šport, vzdelávanie a sociálne veci. Moje aktivity sú veľmi široké. Pôsobím v Fsk Poludnica, pomáham technicky zabezpečovať ochotnícke divadlo 3GD, som presbyterom v cirkevnom zbore, venujem sa motorizmu, športu, lyžovaniu, turistike. K všetkým týmto aktivitám chcem motivovať mladých ľudí, vidím v nich budúcnosť Závažnej Poruby. Ako si mladých ľudí pripravíme pre život, tak budeme v našej obci žiť.

Ivan Jačala, poslanec



Prejavenú dôveru v komunálnych voľbách, ktorú som dostal od vás občanov si nesmierne vážim a ďakujem. Budem robiť všetko preto, aby som vás nesklamal. Vo volebnom období by som sa chcel podieľať a presadzovať: zveľaďovanie a skrášľovanie obce vzájomnou spoluprácou všetkých obyvateľov a podnikateľských subjektov pôsobiach na území obce a to:

- riešiť problémy v oblasti životného prostredia
- dodržiavať Všeobecne záväzné nariadenie obce
- obhajovať záujmy obce a jej občanov.

Stanislav Kuzma, poslanec



Ako poslanec OcZ pôsobím už druhé volebné obdobie. Pochopil som, že dôležité materiály, ktorými sa bude zaoberať zastupiteľstvo (rozpočet, investičné zámery, rozvoj obce...) si treba dopredu prečítať, aby som vedel zaujať stanovisko. Hlasovať budem podľa svojho vedomia a svedomia, no vždy v záujme obce a jej občanov. Pripomienky, opodstatnené návrhy, či podnety občanov budem predkladať na riešenie a trvať na ich plnení. Volebný program, ktorý predložil starosta na roky 2018 - 2022 ma oslovil a chcem byť nápomocný pri jeho plnení. Myslím si, že len vtedy, keď budeme spoločne starosta a zastupiteľstvo ťahať za jeden povraz, spravíme to, čo naša obec potrebuje pre rozvoj a lepšiu život obyvateľov. Chcem sa rozprávať s ľuďmi a pomáhať riešiť ich problémy.

Pavol Jedlička, poslanec



Za štyri roky som získal predstavu o tom, ako funguje samospráva obce. Žiada si to reálne a racionálne hodnotenie situácie. Kde bude potrebné, podám pomocnú ruku nielen radou, ale aj činom.

Svoju profesionálnu spôsobilosť chcem uplatňovať ako člen komisie životného prostredia, výstavby, ochrany verejného poriadku a dopravy v zmysle platných zákonov a všeobecne záväzných nariadení obce.

Ján Jambrich, poslanec



Patrím k novým poslancom v OcZ. Najskôr si chcem osvojiť základné princípy fungovania samosprávy. Na prvé miesto si kladím starostlivosť o všestranný rozvoj obce, individuálnu bytovú výstavbu, racionálne nakladanie s drobným stavebným odpadom, komunálnym odpadom, udržiavanie čistoty a poriadku v obci. Budem podporovať také investičné akcie, ktoré zlepšia kvalitu života našich občanov. Zaujímam sa aj o kultúrnu a záujmovú činnosť, telesnú kultúru a šport. Viem, že k tomu treba vhodné finančné, personálne, materiálne, priestorové podmienky. O to sa budem snažiť a budem pokračovať v dobre odvedenej práci mojich predchodcov.

Ing. Katarína Poliaková, r. Jambričová, poslankyňa



Mojím cieľom na obdobie štyroch rokov je rozvíjať to, čo nám zanechali predkovia a chrániť ich odkaz. Rozvoj obce cez športoviská, oddychové zóny, kultúru, samotný šport a ráz obce. A hlavne zabezpečiť aktívny dialóg medzi ľuďmi a predstaviteľmi obce, záujmovými združeniami z obce a aj mimo nej.

Ing. Peter Iľanovský, poslanec



Určite si veľa občanov obce položilo otázku, prečo som sa po návrate do rodnej obce rozhodol kandidovať za poslanca obecného zastupiteľstva. Veľmi pozorne som sledoval, čo sa v obci deje aj v období, keď som s rodinou žil v neďalekom Liptovskom Mikuláši. Pravidelne som navštevoval svojich rodičov a keď mi čas dovolil, zúčastňoval som sa športových a iných podujatí organizovaných v obci. Sympatizujem s osobou nášho starostu a najmä jeho úsilím a prácou. Preto mi nie je ľahostajné, ako sa obec vyvíja a napreduje. Rád by som mu poskytol podporu, ale súčasne budem chcieť vyjadriť svoj názor a úsudok, ako mu aj tlmočiť názor občanov. Uvedomujem si skutočnosť, že obecné zastupiteľstvo rozhoduje o zásadných otázkach týkajúcich sa chodu obce a to je pre mňa záväžujúce.

Len tak na okraj...

Začali sme nové volebné obdobie. V krátkosti chcem predložiť informáciu o najbližších investičných akciách, ktoré chceme v obci uskutočniť v roku 2019.

- V prvom rade je to energetické zhodnotenie kultúrneho domu a obecného úradu. Už v roku 2017 sme podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok. Koncom minulého roku nám bol schválený vo výške 514 000,- €. V súčasnosti prebieha kontrola verejného obstarávania a ak bude všetko v poriadku, o 2 - 3 mesiace sa môžeme pustiť do práce. Bude to náročné hlavne na organizáciu chodu v budove. V rámci prác sa vymenia všetky okná a dvere, zateplí sa strecha, vymení sa kúrenie, ako aj osvetlenie, vybuduje sa fotovoltaika a budú prebiehať ďalšie rekonštrukčné práce.
- S cieľom zvýšiť bezpečnosť v obci vypracovávame projekt kamerového systému. O zdroje na túto podporu sa budeme uchádzať na Ministerstve vnútra SR, kde na toto vypísali výzvu.
- V jarných mesiacoch sprevádzkujeme náučnú včelnicu za požiarnou zbrojnicou. Čaká nás dokončenie terénnych úprav a sprevádzkovanie včelína. Verím, že aj takto pritiahneme mladých k chovu včiel.
- V týchto dňoch rezonuje v obci ťažba štrkov v Luhách. Obec zaujala jednoznačné zamietavé stanovisko k tejto aktivite a aj touto cestou chcem poprosiť občanov, ktorí sú podielníkmi, aby nepredávali svoje podiely. Touto činnosťou sa výrazne zhorší kvalita bývania v našej obci.
- Taktiež pracujeme na projekte obnovy zelene v našej obci. V prvom rade sa to týka okolia potoka, kde stromy nekontrolovane rastú a ohrozujú tak majetok občanov, ako aj elektrické vedenie a korene poškodzujú škarpu.

O ďalších investičných aktivitách vás budem informovať v ďalšom vydaní Porubských novín. Samozrejme, že okrem týchto investičných akcií budú v obci organizované rôzne kultúrne, športové a spoločenské aktivity, o ktorých vás budeme informovať priebežne.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce



Perinbaba v Závažnej Porube

Dokonalá rozprávková scéna, nádherné kostýmy, profesionálne výkony ochotníckych hercov, perfektná réžia, nadšené publikum



Aj myšlienka, či nápad sa musí najskôr narodiť. Potom rástť, rozvíjať sa, dlho, dlho na nej pracovať, až potom príde výsledok. Prvým výsledkom spoločnej práce divadelných ochotníkov je premiéra. Na cestu myšlienky nacvičiť divadelné predstavenie novej verzie rozprávky Ľubomíra Feldeka Perinbaba som sa opýtala režisérky LUCKY BAČÍKOVEJ.

Komu a kedy napadla myšlienka nacvičiť divadelnú hru Perinbaba?

Táto myšlienka išla odo mňa a predstavila som ju aj ostatným 26. decembra 2017 hneď ako sme odohrali Mrázika. Už vtedy som mala predstavu aj ako bude vyzeráť scéna a prerozdelenie postáv. To pôvodné prerozdelenie postáv sme ale časom museli trochu pozmeniť.

Myšlienka sa teda narodila v zime. Kedy začala rásť, kedy ste začali s nácvičkom?

Zimnú myšlienku sme začali realizovať v tom najhorúcejšom lete, v auguste škrtaním textu. Ja, Ivka Beťková a Katka Piatková sme text upravili a v septembri sa mohli začať prvé čítačky. V októbri začali skúšky na scéne. Dielo bolo rozdelené do troch etáp, na každú etapu vyšli tri týždne a tri týždne ostali na skúšanie kompletneho celku. Aj herci začali skúšať postupne podľa toho, v akej etape sa nachádzali. Niektorí skúšali od začiatku, niektorí od polovice a Petko Ilanovský ako dospelý Jakub až v tretej etape.

Paralelne s nácvičkom iste prebiehali aj iné veľmi dôležité práce, priblížte nám ich, aj ľudí, ktorí ich realizovali.

S prípravou scény som sa pohrala ja s mojím manželom. Kostýmy riešil prevažne každý sám – ale tu zohrali úlohu aj naše ženy pomocníčky – Elenka Agnetová, Jelka Plchová, Evka Mikulášová a Silvia Libáková. Veľa pomohla Zuzka Macková hlavne zapožičaním krojov z FS Poludnica. Realizácia výtvarných kulís podľa našich predstáv bola v rukách Livky Farníkovej. Veľmi spokojní sme boli aj s prácou Majka Petráša, ktorý na zadané texty urobil muziku. Túto úlohu zvládol na výbornú. Osvetlenie vyhovujúce scéne a pritom finančne zvládnuteľné zabezpečoval Vladko Bróska. Elenka Chovanová okrem postavy Perinbaby bravúrne zvládla aj choreografiu záverečného spoločného tanca a klaňacky na záver.

Kedy ste mali nacvičené už celé dielo?

Jednotlivé časti boli na svete koncom novembra. Tri decembrové týždne nám museli stačiť na vyšperkovaní celého diela, so všetkým čo bolo treba.

Na Štefana 26. decembra 2018 bola premiéra divadla a aj prvá repríza. Vyštiepenie na domácich doskách malo

veľký úspech. „Standing ovation“ divákov bolo vyjadrením poklony všetkým, ktorí sa na tomto diele podieľali. Od režisérky, pomocnej režisérky, hercov a všetkých tých, ktorých sme na javisku nevideli, ale videli, alebo počuli sme ich prácu. Aké boli pocity režisérky po premiére Perinbaby?

Tieto pocity sa len ťažko opisujú slovami, je to taký príjemný pocit na duši, že to naše štvormesačné snaženie malo zmysel. Veď presne pre tento pocit na konci to každý z nás robí a vkladá do toho svoje maximum – aby rozprávka ožila v každom z nás ...

Vaše divadlo má názov 3GD. Vieme už, čo to znamená, že je to trojgeneračné divadlo. Ako sa vám pracuje s takýmto obsadením?

Musím povedať, že spolupráca je výborná. Každá generácia vkladá to svoje – a nejak tak automaticky sa to všetko tak deje bez toho, aby niekto musel niečo hovoriť. My starší riešime všetky technické, organizačné a finančné veci okolo kostýmov, predstavenia a celkového behu. A naše mladšie osadenstvo zase rieši výdobytky doby Facebook a Instagram. Musím celkovo vyzdvihnúť a hlavne pochváliť úlohu tých mladších, lebo sa veľmi obetavo zapájajú do celkového diania – predpredaj bol čisto v ich réžii, ale aj celkovo všetky pomocné práce s predstavením. Takže spolupráca je bezproblémová, keď máte okolo seba zodpovedných ľudí, na ktorých sa môžete vždy spoľahnúť.

Pocity a prácu režisérky teda už poznáme. Čitatelia Porubských novín sú iste zvedaví aj na vyjadrenia hercov troch generácií. Ich stotožnenie sa s postavou, humorné zážitky pri nácvičku, čo bolo pre nich najťažšie, na celkovú divadelnú atmosféru. V hlavnej postave Perinbaby sme spoznali Elenku Chovanovú. Ako sa jej hrala vládkyňa snehu, vetrov, dažďa?

Perinbaba ma oslovila okamžite ako som sa dozvedela herecké obsadenie. Je to úžasná partia a čo ma najviac oslovuje je, že títo mladí ľudia dokážu popri prirodzenej hravosti, brať vážne svoje účinkovanie a rešpektovať pokyny. Potom je všetko v úplnej pohode a to je fascinujúce. Scéna – nápad Lucky Bačíkovej a tvorba jej muža. Na amatérské podmienky neuveriteľne

krásna. S úsmevom spomínam na to, ako sme všetci s nadšením po prvý raz sledovali „snehostroj“ a každý si chcel zasnežiť. O tom, že pocity krásy mali aj diváci ma presvedčili mnohé ohlasy. Napríklad Anička v škôlke: „Ja by som chcela byť s tebou tam hore, tam je tak krásne.“

Kto navrhol a vytvoril nádherný kostým Perinbaby?

V mojej profesii ma naučili rešpektovať autorské práva. Nechcela som kopírovať kostým z filmu vytvorený pani Hejnou. Režisérka sa rozhodla nasvietiť scénu do modrého odtieňa, v tom prípade som chcela ladiť oblečenie do bielo-strieborného – modrej a využiť niečo naše domáce. A keď Evka Mikulášová doniesla ukázať čepce, bolo rozhodnuté. Ešte som sa inšpirovala knihou Odetí do krásy a čepiec bol hotový. Mój domáci výtvarník pripomenul pierka, zo skrine som vylovila starú tanečnú sukňu a blúzku, Zuzka cez e-shop objednala rukavičky a šikovná kožušníčka Jelka sponzorsky vytvorila kožušok. Myslí, že je to kostým vydatý. Mám v ňom len jeden problém a to diváci nevidia – ale im ho prezradím. Do môjho kráľovstva leziem po rebríku. Je tam dosť tma, sukňa je naozaj široká a tak sa občas do nej zapletiem, dúfam, že nikdy nespádnem!

A váš celkový dojem z predstavenia?

Môj celkový dojem z predstavenia je veľmi dobrý. Nechcem tu vymenúvať jednotlivých hercov a ich výkony, to skôr patrí režisérke. Ja len úprimne ďakujem všetkým za to, že som si s nimi mohla zahrať. Je radosť účinkovať v takejto partii. A aj keď som sa roly v ďalšej hre zriekla, lebo chcem dať príležitosť ďalším talentovaným ľuďom, teším sa až sa znova stretneme „na doskách, ktoré znamenajú svet.“

Postavu richtára stvárnil Dušan Migala, ďalší ochotník najstaršej generácie.

„Postavu richtára v porubskej Perinbabe som prezentoval ako vrchnosť, ktorá rešpektuje zákon a podľa neho aj žije a koná. Aj napriek tomu, že je nekompromisný, naletí klamstvu najbližších a zať odsúdi na najvyšší trest. Keď sa však dozvie pravdu, uzná svoju chybu a teší sa, že zákon rozprávkovej Perinbaby je spravodlivejší ako ten človečí. Keby to tak naozaj bolo aj v realite a tí, čo spravia chyby, ospravedlnili sa tým, ktorých zlé rozhodnutie postihlo. To, čo hovorím, presnejšie vyjadril náš básnik. „Rozprávka je autentická výpoveď o stave vecí ľudských. Rozprávky nevznikli ako uspávanky, aby deti skôr zaspali. Prichádzali na svet ako výpoveď, aby sa dospelí zobudili. Ide o apel dospelých na dospelých.“

Zuzka Macková, predstaviteľka strednej generácie, stvárnila postavu zlej macochy. Ako sa stotožnila so zápornou postavou?

So zápornou postavou sa nestotožňuje ťažko. Na zápornú postavu som sa tešila, keďže som vedela do čoho idem. Zápor-



• Mama, otec, dieťa = rodina



• Dora, macocha, Perinbaba



• Starý komediant



• Anička, Jakub ml.



• Zubatá, Jakub st.,

foto: Simona Lomnická

né postavy sa mi páčia tým, že nemôžem predvídať, ako divák zareaguje. Nie je to o tom, že musíte byť neprijemný ako záporná postava, ale je to hlavne o tom, a to je na tom asi to najzábavnejšie, že vy ste tá postava, ktorá určuje to napätie v deji a tvorí rôzne zápletky. Nám s Miškou sa záporné postavy hrali dobre a už po prvej hre kde sme ich hrali tiež, sa nám v Perinbabe hralo ľahšie.

Miška Macková, dcéra Zuzky Mackovej si v Perinbabe zahrala aj divadelnú dcéru svojej mamy macochy, panovačnú Doru. Ako sa hrá dcére s mamou?

Perinbaba bola v poradí už druhá divadelná hra, v ktorej sme hrali matku a dcéru. Hrá sa nám ľahko, hlavne preto, že scenár a texty si cvičíme už doma. Je to pre nás jednoduchšie, pretože sa nebojím mame povedať čokoľvek, lebo viem, že sa neurazí. Aj keď hráme a scéna je o nás, tak na to javisko idem s väčšou istotou, lebo viem, že je tam mama. Aj keď nám vypadnú texty, stačí jeden pohľad na seba a vieme sa pohnúť ďalej a scénu si dotvoriť. Preto je to aj výhoda hrať s človekom, ktorý vás pozná najlepšie, preto som rada, že tam mamu mám.

Aničku staršiu si v Perinbabe zahrali dve dievčatá: Nikola Tkáčová a Monika Jambrichová, divadelníčky tretej, najmladšej generácie. Úsmev na tvárach divákov vyvolali chúlостivé „bozkávacie scény“. Ako ste dievčatá zvládli tieto pre vás možno nové situácie?

Práve na týchto scénach sme sa na skúškach najviac nasmiali, hovorí Nikola. Naozaj to bolo pre nás niečo nové a zaujímavé, keďže sme boli nesmelí a hanbili sme sa. Aj keď to nebolo vždy ľahké, zvládli sme to a našu snahu ocenilo veľa ľudí. Ja som už druhýkrát hrala kladnú postavu a myslím si, že táto rola mi mimoriadne sadla. Ja ako Anička v Perinbabe som si to veľmi užila.

A Monika?

Tiež som si myslela, že to niekedy nezvládnem, pretože „bozkávacie scény“ mi robili zo začiatku veľký problém, ale už som si zvykla. Texty sa učím ľahko. A spev? Jój, čo som sa naspievala v sprche, kým to bolo ako tak dobré!

Som veľmi rada, že môžem byť súčasťou tohto divadla. Zo začiatku som si nebola celkom istá, ako to bude vyzeráť. Teraz už viem, že som sa bála zbytočne. Skúšky boli náročné, niekedy prevládala panika a chaos, niekedy smiech a radosť. No všetko sa zvládlo a zdá sa, že aj vyšlo. Som vďačná za postavu Aničky, je to pre mňa veľká skúsenosť.

Luki Hladký, chlapčenský zástupca tretej generácie divadelníkov, ako zvládol zahrať postavu Jakuba a jeho lásku k Aničke?

Od začiatku sa mi táto divadelná hra páčila, pretože som v nej cítil čaro Vianoc. Po niekoľkých čítačkách som sa hneď vžil do

postavy Jakuba, nezbedníka bývajúceho pri Perinbabe. Texty som sa naučil rýchlo, práve zahrať lásku k Aničke mi robilo najväčší problém. Predtým som nemal skúsenosť s niečím podobným a preto to spočiatku vyzeralo ako nezahrateľné. Na skúškach bolo stále počuť smiech a to nás umocňovalo ako kolektív hlavne už pri spomínanej scéne s Aničkou. Po pár skúškach sa mi už nič nezдалo také ako na začiatku. Dokonca aj pusa, ktorú sme si mali s Aničkou dať, nebola taká ťažká ako sme si mysleli. Už sa teším na ďalšiu spoluprácu so všetkými hercami a našou SUPER režisérkou, ktorá nás dostala tam, kde teraz sme.

Starý komediant v podaní najmladšieho herca 3GD Martinka Bačíka - bezprostrednosť, vtip, šarm. Povedz, Martinko, ako zahrať takúto premenu?

Netreba sa báť, prekonať trému a urobiť zo seba aj šaša. Na vystúpení sa mi aj stalo, že mi vypadol text, našťastie si to nikto nevšimol. Najťažšie bolo keď sme museli byť za oponou ticho, vtedy mi je trochu dlho.

Texty piesní zhudobnil Marián Petráš, študent hudby a zvukového dizajnu.

V prvom rade som veľmi vďačný réžii a produkcii nášho divadla, že mi dali možnosť podieľať sa na tomto predstavení svojou troškou. Mojou úlohou bolo len zhudobniť texty piesní. Inšpiráciu som čerpal samozrejme z pôvodnej ukážky Perinbaby. Melódie komediantov som situoval na ich pôvod, a tak som sa snažil v ich skladbe navodiť pocit ťažoby a starosti, ale nechcel som vynechať ich taliansky štýl. Pieseň Perinbaby bola v podstate „na objednávku“, čo znamená, že pieseň mala byť veselá a rytmická. Nosným nástrojom tejto skladby bol organ, na ktorom Perinbaba hrá aj reálne v predstavení. Čo sa týka celkovej hudobnej produkcie, tak som zužitkoval vedomosti nadobudnuté počas trojročného štúdia na vysokej škole, kde študujem hudbu a zvukový dizajn. Hudbu som zložil a nahrával sám každý nástroj, ale pri piesni komediantov a Macochy s Dorou na akordeón hostovala moja sestra Natália. Potom sme už len s hercami nahrávali spev nech to je hudba originál len pre naše divadlo. Teším sa z tejto spolupráce a verím, že nebola posledná. Ochoťníckemu divadlu 3GD prajem veľa síl.

K prianiu Mariána Petráša sa pripájame a už teraz sa tešíme na tohtoročné vianočné sviatky. Ako poznám režisérku Lucku Bačikovu, hneď po premiére Perinbaby sa v jej hlave narodila nová myšlienka, nová divadelná hra. Aká to bude? Zatiaľ nepoznáme jej názov, ale už teraz vieme, že bude vianočná a krásna. Taká krásna, akí sú všetci ochotníci 3GD. Tak, šťastnú cestu, myšlienka!

Katarína Devečková

Divadelné predstavenie Perinbaba

za pomoc bez nároku na honorár
ďakujeme

Šité kostýmy: Elenka Agnetová, Jelka Plachová, Evka Mikulášová, Silvia Libáková
Zapožičanie lešenia: Andrej Ilanovský
Montáž drevenej konštrukcie: Stolárstvo Piatka

Ozvučenie – technika: Richard Macko
Svetlá: Vladimír Broska

Zapožičanie kostýmov a rekvizít: FSK Poludnica, ZUŠ J.L. Bellu L. Mikuláš, Tatiana Šúleková, Miroslav Šúlek

Pomoc s organizáciou na predstavení: Jakub Piatka, Andrea Uličná, Pavel Beťko
Vám aj všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí nám či už pomohli, alebo pomáhajú, alebo ešte len pomôžu, zo srdca ďakujeme.

V závere ďakujeme za akúkoľvek pomoc a podporu starostovi obce Závažná Poruba, zamestnancom Obecného úradu v Závažnej Porube a webmasterovi stránky obce.



Komedianti, foto Simona Lomnická

Ešte raz k Perinbabe...

Bol to naozaj krásny zážitok – pre divákov ale aj hercov. Ale v poďakovaní neodznalo to hlavné – poďakovanie LUCKE BACÍKOVEJ. Ona bola tá ústredná postava, duša, ktorá svojím entuziazmom strhla všetkých. Tvorivá, nadšená, obetavá a hlavne vždy usmievať. Za všetkých jej chcem vysloviť slová poďakovania a uznania. To, že sa do Poruby vrátilo divadlo, že nás všetkých vyburcovala k tomu najlepšiemu, čo je v nás – to je jej zásluha. **Ďakujeme!**

Nech rok 2019 pre ňu donesie veľa tvorivosti, nápadov a umeleckého nadšenia. (Dúfam že) za všetkých

Perinbaba Elena Chovanová

Bravó, 3GD!

Na premiéru divadelnej hry Ľubomíra Feldeka Perinbaba po vlnajšom Mrázikovi som šla s veľkým očakávaním, ktoré sa už pri otvorení opony začalo naplňovať. Dokonalá rozprávková scéna, nádherné kostýmy, priam profesionálne výkony ochotníckych hercov – krásnych ľudí troch generácií, hudba, svetlá, choreografia tanca, spracovanie divadelnej hry do posledného detailu. Bol to sviatok. Sviatok vianočný povýšený o nádherný zážitok. A viem, že nielen mój. Ďakujeme zaň.

Katarína Devečková

Obraz štátnika

Bývalo zvykom, že na Štefana a na Silvestra bývali v kultúrnom dome tanečné zábavy. Nechýbal ani šenk. V jednu dobu bola na „občerstvenie“ využívaná kancelária jednotného roľníckeho družstva na poschodí, pri vstupe na balkón. Zábavy končievali pomaly až nad ránom. Skalní v šenku vydržali hodnú chvíľu aj po doznení posledných tónov kapely.

Študenti veľa peňazí nemávali, ale keď boli pozvaní, radi sa pristavili aj v šenku. Jeden z nich si prezeral zariadenia kancelárie JRD (šenku). Na jednej zo stien ho upútal zavesený portrét prezidenta, ktorý sa veľkej obľube obyvateľstva netešil. Upozornil na obraz štátnika aj ostatných zúčastnených. Začali padať nie najkrajšie poznámky na jeho hlavu.

V tom momente obraz zvesili, spadol im na podlahu a nechtiac aj pristúpili. Dielo bolo dokonané! Čapovanie a nalievanie nápojov v šenku bolo ukončené. Usporiadatelia chceli miestnosť upratať a uzamknúť. Predsedníčka zväzu mládeže, ktorý zábavu organizoval, zistila, že na stene chýba obraz štátnika. Upozornila klientov, ktorí sa v okolí šenku stále pohybovali, že ona nebude môcť miestnosť odovzdať. Trvala na tom, že obraz musí visieť.

Hrozil veľký škandál s neblahými dôsledkami. Za takýto prehrešok mohol byť študent vylúčený z ďalšieho štúdia. Navyiac v uvedenej skupine klientov sa nachádzali aj mladí stredoškolskí a vysokoškolskí pedagógovia.

Čo robiť? Riešenie sa našlo. V partii boli aj mládenci z Ilanova. Prehovorili, že oni kamarátov z Poruby v štichu nenechajú. Vyzvali mládenčov z Poruby, aby išli s nimi do Ilanova, že obraz štátnika obstarajú. Aj sa tak stalo. Okienkom do sociálnej miestnosti vnikli nadránom ešte za tmy do kultúrneho domu a obraz „obstaral“ Porubänia ho priniesli do kancelárie JRD už za vidna a vec bola vybačená...

Pán farár bol autoritou

Pán farár Jágerský bol uznávanou a rešpektovanou autoritou medzi deťmi i dospelými. V odôvodnených prípadoch vedel aj potrestať.

Na hodine náboženstva ktorýsi zo žiakov (žiačok ?) upozornil pána farára, že Ľudo, starší od nás o niekoľko rokov, chodí vyberať z vtáčích hniezd vajčka alebo mláďatká a ničí ich. Pán farár na túto tému urobil širší výklad o užitočnosti vtáctva pre náš život. Ich ničenie je preto neprípustné. Jeho slová by určite podporili i dnešní ochrancovia prírody a ekológovia.

Pokračovali sme v ďalšej výuke v dolnej triede základnej školy. Čo čert nechcel, práve v tom čase si Ľudo vykračoval po chodníku pred školou.

Pán farár ho zavolať do triedy a riadne mu prehovoril do duše. Jeho prejav nebol taký mierny ako predchádzajúci pre nás, ale obsahovo príbuzný. Len omnoho prísnejší a dôraznejší. Ale mal aj pokračovanie. Jedného zo žiakov poslal do drevárne, aby priniesol dve trojhranné polienka. Druhý žiak mal obstaráť dve prázdne litrové fľaše s hrdlom.

Keď boli veci pripravené, dal si Ľudo podľa pokynov polienka na ležato na pódium a klákol si na ne. Fľaše si dal do predpažených rúk. Sprvoti sa usmieval. Robil zo seba tvrdého odolného chlapa. Po chvíli sa mu ruky držiace fľaše za hrdlá začali nakláňať a riadnu bolesť pociťoval aj v kolenách.

Ľudovo trápenie dlho netrvalo. Úsmev mu z tváre zmizol. Pán farár mu pripomenul, že trest mal preto, aby ho nepríjemná spomienka upozorňovala, že ubližovanie ktorýmkoľvek živým tvorom je neprípustné. Že aj ich to bolí.

Vyriešené zásady, ale aj dôsledky sa zafixovali aj v našom vedomí a podvedomí.

Jano Čunga

Narodil sa na Hromnice 1849



Sto sedemdesiat rokov prešlo od jeho narodenia. Je to dôvod pripomenúť meno, sadnúť do školských lavíc, oživiť hodiny literárnej výchovy, povedať meno básnika a naspamäť naučené verše. Nezabudli sme? **Pavol Országh Hviezdoslav.** Jeho duch dokázal objasniť všetko – od kozmu, cez hviezdy, lesy, hory, hájovňu, či mládež, držiteľku rána, alebo Zuzanku Hraškovú, až po zlatý podbeľ tmavom na úhore. Ovládal mágiu epického deja i nehybnú veľkosť lyriky. V spojení s tragédiou vojny napísal Krvavé sonety. Práve umelecký preklad tejto zbierky obsahujúci 32 sonetov prezentovali začiatkom novembra 2018 v Britskej knižnici v Londýne pri príležitosti 100. výročia ukončenia I. svetovej vojny. Aký to musel byť silný, univerzálny duch, keď váha jeho myšlienky vysoko vyzýva svet aj po sto rokoch. Aj básnici sú smrteľní, no ich dielo žije aj storočia. Takže, nie sme svetoví?

-dm-



Občas sa mi zdalo, že môj muž supluje spovedníka



Niekedy sa otvoria dvere a človek, ktorý v nich stojí, vám vpláva rovno do vášho srdca. Tak to bolo aj so mnou a s pani MAGDOU RÚFUSOVOU. V jeden deň stála vo dverách redakcie, požiadala o kontakt na terapeutku s delfínmi, o ktorej sme písali, aby za ňou mohla aj so svojou dcérou Zuzanou vycestovať. Nechcela žiadne úľavy, výhody a jasne povedala, že ona to všetko zvládne. Teraz, po niekoľkých mesiacoch sa opäť stretávame, počúvam, ako vycestovala do známeho letoviska, musela sa borieť so všetkým, čo musí sama žena zvládnuť a v jej očiach, pod tým navonok tvrdým pohľadom, bola vládnuť, nádej, že terapia Zuzke pomôže a zároveň veľa lásky, ktorá v nej prebýva roky, aj po manželovom odchode.

Pani Rúfusová, tento rozhovor vyjde desiateho decembra. Práve v deň narodenín vášho manžela, významného básnika, človeka, ktorý veľmi citlivo a vnímavo hľadal podstatu ľudského života. Ako Milan Rúfus oslavoval svoje narodeniny? Oslavoval ich vôbec?

Ani veľmi neoslavoval. Neboli to nijaké parádne oslavy, ani dary. Skôr vtipné maličkosti, ktoré ho potešili a často aj prekvapili. Dcéra Zuzka otcovi maľovala obrázky a keď ich raz uvidel Milanov priateľ, maliar, poradil mu, aby k nim napísal básne. Vznikla z toho nádherná básnická zbierka.

Na jednej z mnohých fotografií, ktoré si priamo v básnikovej pracovni prezeráme, je aj známy fotograf a advokát Martin Martinček, s ktorým spoločne vytvorili napríklad knihu Hora. Ako vnímal Milan Rúfus priateľstvo a ktorí známi ľudia boli u vás častými hosťami?

Priateľstvo bolo posvätné, trvalé a nemenné. Nemali sme zástupy priateľov, ale tí, ktorí boli, stáli za to. Hosti sme mávali veľa, aj známych osobností. Hercov, skladateľov, básnikov (i začínajúcich), ľudí od pera, nebudem všetkých menovať, aby sa tí, na ktorých by som zabudla, neurazili. Zaujímavé je však to, že často pri našich dverách sa ocitli aj neznámi, ktorí sa prišli vyžalovať zo svojich trápení, zdôveriť sa a popýtať o radu. Pravdaže, na týchto rozhovoroch som sa nezúčastňovala, niekedy sa mi zdalo, že môj muž supluje úlohu spovedníka.

Desiaty december bol pred deväťdesiatimi rokmi, keď prišiel na svet malý Milan-ko v Závažnej Porube, veľkým sviatkom pre jeho rodičov. Ako vnímali rodičia svoje známe deti? Milana, básnika a Olgu, režisérku?

Rodičia sa tešili z prvorodeného syna aj z príchodu jeho sestry. Ľúbili svoje deti, viedli ich k čestnému a spravodlivému konaniu. Radovali sa z úspechov a trápili ich problémy, ktoré prinášal ich vek a prostredie, v ktorom sa pohybovali. Obaja mali prirodzený dar múdrosti, chápali nielen svoje deti, ale i ťažkosti iných ľudí. Muži z rúfusovského rodu boli navyše veľmi pekní a urastení. Milan bol ako jeho otec Peter. Obaja charizmatickí a obetaví. A to, že sú obaja vzdelaní, vnímali ako niečo prirodzené.

Aká bola pani Zuzana Rúfusová ako svokra?

Aj keď sa o svokrách všeličo hovorí, dokonca historky o nich sú až neuveri-

teľné a tragikomické, ja sa na svokru nemôžem sťažovať. Chápavá, robotná žena, skvelá gazdina. Vedela to, čo ja som netušila. O vzťahoch, o umení dobre uvariť aj z ničoho. Pamätám si, ako mi hovorila, že keď išla ako mladé dievča do služby v Liptovskom Mikuláši, musela vyšíť sto dierok, aby prešla skúškou a ona to za krátky čas zvládla... V Závažnej Porube som u svokrovcov prežila pekné chvíle, prala som na potoku plienky tak ako ostatní, chodila na pole, mala veľa známych a som šťastná, že dnes je tam Pamätný dom Milana Rúfusa.

Bližšia sa Vianoce. Stretávali ste sa na Liptove? Ako ste prežívali sviatočné chvíle?

Každý Štedrý večer sme boli doma a potom hor sa na snehy k rodičom. V rúfusovskej rodine sa dodržiavali zvyky, vinše, varili sa starodávne jedlá: opekance, lúšteniny, kysnuté koláče a na stole nechýbal guláš pečený chleba a pod ním koruna, aby nás neopustilo šťastie a hojnosť.

Ako a kde ste sa zoznámili s manželom? Ako vyzeralo stretnutie, ktoré vás spojilo na celé roky?

Zoznámili sme sa ako vo filmovom polotovare :-). Vo výtahu. Vlastne pred výťahom, ktorý pamätal začiatky prvej ČSR. Používať ho smeli len profesori a asistenti... Bolo to takto: Na vrátnici vtedy kraloval „pelel“ (školník) pán Svorad (istotne známy celým generáciám študentov, čo prešli cez jeho skúmový pohľad) a každý sa zdvorilo opýtal, či sa smie vyviezť... Keď zdvihol obočie a kývol rukou, znamenalo to Nie! A tak každý oneskorenec poslušne odkráčal hore aj na piate poschodie. Tam vtedy sídlil aj náš seminár. V ten osudný deň bola vrátnica prázdna a ja fuk k výťahu, kde už stál jeden človek, v čiernej baretke a bledohnedom flaušovom kabáte. Úctivo som sa opýtala, či by som sa mohla zviezť na piate... Niečo zamrmlal, tak som sa „nalodila“ a uvažovala som, ako sa vyhovorím, prečo idem neskoro. Po seminári mi vševediaci kolegovia pošepli, že to bol pán Rúfus, asistent na slovenčine, básnik. No a čo? Pomyslela som si. A čas utekal... Občas sme sa stretli náhodou na ulici, na chodbe a pozdravili sme sa. Z pozdravov sa stal pomalý návyk. A tak, ako to už býva, po čase som v Závažnej Porube navštívila jeho rodičov. Milanov otec mi vysvetľoval, čo sa ako volá, aký pamätník je na začiatku dediny, kde sa hralo prvé divadlo a keď ukázal na dve vysoké strieborné jedle, poznamenal:

Ak sem ešte niekedy prídete, nemôžete zabúdiť... Na druhý rok som sa vydala.

On citlivý, jemný, vy praktická, rázna, nepoddajná... Aký bol Milan Rúfus v súkromí? Vážny, alebo mal zmysel pre humor?

Zdanie občas klame, najmä pokiaľ ide o mňa... Áno, mám kúsok z týchto vlastností, ale ako sa hovorí „nouze naučila Dalibora housti“. Človek sa musí naučiť žiť nové a netušené. Milan bol úžasný človek, manžel, otec. Múdry, spravodlivý. Absolútne prognostik, nielen vo veciach verejných. Zdanlivo bol vážny, ale pod hladinou sa skrývalo až chlapčenské šibalstvo. Milovali sme so Zuzankou jeho ľahko zapamätateľné verše, vygradovaný a poučný koniec. Mal dar povedať jednoduchými slovami vážne až závažné pravdy.

Ste doktorka filozofie, pracovali ste v televízii, ako ste zvládali starostlivosť o manžela, dcéru, domácnosť?

Ťažko, veľmi ťažko. O všetko som sa starala sama. Rovnako aj teraz. Keď sa musí, čo iné ostáva?

Človek, aj keď odíde, je stále prítomný... Máte niekedy pocit, že je manžel stále s vami, váš a Zuzkin ochranca?

Verím, že je stále s nami. A bdie nad nami, ochraňuje nás. A prosím, aby tak bolo navždy, kým budeme žiť.

Po básnikovi je pomenovaná planétka 33158 Rúfus, ktorú objavili Leoš Kornoš a Peter Kolény z Astronomického a geofyzikálneho observatória v Modre. Čo na to hovoril?

Bohužiaľ, pomenovanie planétky už nezažil. Bola by to preňho veľká pocta. Že vo vesmíre putuje niečo, čo sa nedá závidieť.

Mnohí sa opierajú o jeho citáty, napríklad Nebráň sa tomu, čo sa deje. A celý vyjdi v ústrety. Mne dobré je aj to, čo zlé je, len prázdne nie, to uletí... Naozaj znášal ťažkosti v pokore?

Naozaj. To je ako s hudbou pod ľadom. Vieme, že tam niekde je, ale, kde?

Ako sa darí Zuzanke po tom, čo absolvovala terapiu s delfínmi v Turecku?

Zatiaľ sa nič neprejavilo. Vraj na výsledky treba čakať. Nuž, čakáme. Dúfame. A veríme.

Milan Rúfus odišiel náhle, mesiac po svojich narodeninách. Takmer desať rokov nie je medzi ľuďmi, ktorí ho milovali, ale Slovensko a svet na jeho nezabúda. Nedávno vyšli knihy, výber poézie, Múdrosti hlbín a Poézia v krojoch, kde sú rovnako verše vášho manžela. Stále vychádzajú aj preklady a pred pár dňami sa v Štokholme konal aj spomienkový večer s obdivovateľmi jeho poézie... Čo hovoríte na to, že ľudia tak veľmi majú radi básne Milana Rúfusa, aj keď žijeme v časoch, ktoré neprajú poézii...

Časy sa menia, prichádza nová generácia, žije v iných dimenziách, má iné názory a predstavy. Čas ukáže, kde je ukrytá pravda. Básne môjho manžela majú filozoficko-etický rozmer. Sú zrozumiteľné a vyjadrujú to, čo ľudia cítia. Ako povedal už nebohý výborný herec a recitátor: „Vieš Milan, ja keď to čítam, mám pocit, že som to napísal ja.“ Ja zasa, keď čítam tie verše, neustále mi slzia oči...

Maja Miková

Foto: Michal Motúz, archív M.R. prevzaté z časopisu Slovenka č.49-50/2018

Prijal dávne zákony Závažnej Poruby a vždy konal podľa nich

Príbeh človeka v dotyku so životom a prácou



• Ladislav Ilanovský, 1941

Keď sa človek dožíva okrúhleho životného jubilea, obyčajne prichádza aj čas na spomínanie. Čo urobil, čo priniesol na tento svet, akú stopu zanechal v srdciach iných ľudí. Ladislav Ilanovský, o ktorom bude reč, neslávi žiadnu „okrúhlinu“ a ani v relácii Hráme našim jubilantom mu nebudú vyhrávať. Zaznamenať jeho život a prácu odporúčili samotní čitatelia Porubských novín. Darmo je: Vox populi, vox Deo. (Hlas ľudu, hlas Boží). Po tomto impulze sme sa stretli, porozprávali, aby sme vytvorili obraz vystihujúci jeho osobnosť.

Každý má svoje korene

„V našej rodine vyrastalo šesť detí. Štyria chlapci a dve dievčatá. Otec murár na týždňovky a mama s deťmi sa venovala malému hospodárstvu. Medzi najstaršou sestrou a najmladším bratom bol rozdiel 16 rokov. Patríme ku generácii, ktorú poznamenala vojna. Keď sme utiekali v čase evakuácie z domu, mal som štyri roky, brat Palko bol v perinke. Žili sme vo vzájomnej zhode, porozumení a pomoci. Starší pomáhali nielen rodičom, ale aj mladším. Hovorí sa tak, čo sa za mladí naučíš, zostane po celý život...“ predstavil svoje korene. Deti sa naučili žiť s ľuďmi a pre ľudí. V rodine boli vždy otvorené dvere pre toho, kto potreboval pomoc, či radu. Vyrastal v prostredí normálnom a neporušenom, celkom odlišnom od toho dnešného. Sú veci, ktoré nám unikajú a my si to ani neuvedomujeme.

Učený nikto z neba nespadol

Keď vyrástol z chlapčenských nohavíc, vyučil sa remeslu maliara-natierača v Maliarskom družstve v Liptovskom Mikuláši. Pracovné uplatnenie našiel v Účelových zariadeniach, v Interhoteloch a neskôr v Okresnom stavebnom podniku. Tu si predstavení všimli vysokú mieru maliarovej odbornosti a schopnosť komunikovať s mladými ľuďmi. A tak sa na celých dvadsaťpäť rokov upísal práci majstra odborného výcviku.

Nič netrvá večne

„Obdivujem našich rodičov, čo všetko dokázali v obci vybudovať: kostol, faru, telocvičňu, dom kultúry, obecný úrad, dom smútku, svojpomocne postaviť rodinné domy...Techniky nebolo, fúrik, lopata... Spoločne však všetko dokázali,“ predstavil prácu svojich predkov. Veľa sa odvtedy pomenilo, no v základe sa nezmenilo nič. Len výsledky práce predchádzajúcich generácií sú staršie a žiadajú viac opatery. Pod každú stavbu sa podpíše zub času, žiada údržbu, aby ďalej slúžila ľuďom. „Ako dôchodca som sa na to podujal. Keď treba drobné opravy, či na kostole, budove fary, telocvične, futbalovej tribúny, som vždy pripravený. Netreba ma ani volať,“ doplnil začaté.

Je známe, že pred niekoľkými rokmi spolu s bývalým starostom Jarom Jurečkom vyčistili a vyzametal celú zvonicu.

Odhadli, že najmenej päťdesiat rokov sa tomu nikto nevenoval. Pritom zvony slúžia všetkým, no nebolo toho, kto by si to všimol a spravil to, čo si zvonica žiadala.

Na vrstovníkov sa nezabúda

Rozprávali sme aj o tom, že patrí do vojnovnej generácie. Áno, narodil sa v roku 1941. Matrika zaznamenala, že v tom roku sa v Porube narodilo sedemnást chlapcov. Tak sa hovorí. Keď sa rodia chlapci, bude vojna. Čo sa aj stalo. „Aby som nikoho nevynechal, začnem od nižného konca: Stano Šúlek (kantór), Dušan Kráľ, Jaro Kováč, Paľo Piatka (šuster), Bohuš Beťko (profesor), Ľudo Jurečka, Milan Broska (Ivanov brat), Janko Piroh, Jaro Galko, Ivan Niňaj (šofér autobusu), Laco Staroň, Ján Ilanovský (hekel), Milo Niňaj (brada), Paľo Vretenár, Fero Valach, Rasto Niňaj (v L. Jáne) a ja. Keď sme rukovali, tak nás na „asentírku“ do Liptovského Mikuláša viedol na vyzdobenom rebriniaku furman už nebohý Matej Beťko a sprevádzal nás tajomník Peter Piatka. Po odvode sme spravili zábavu. To sú napokon len spomienky. No sú ľudia, na ktorých sa ťažko zabúda. Vrstovníci patria do kategórie posvätnej,“ zaspomínal na kamarátov. Tých na zemi i pod zemou.

Spevák, presbyter, kurátor

Keď v roku 1987 pán farár Vladimír Pavlík zakladal cirkevný spevokol Fidelitas, potreboval mužské hlasy. O ženy núdza nebola. „Nechcel by si spievať v našom spevokole?“ oslovil ma raz kantór Milo Bátorý. „Celkom sa mi to zapáčilo a nahovoril som aj kamaráta Dušana Kráľa. A tak mužské hlasy, ktoré v tej dobe zastupovali Ján Jambrich, Michal Hrdko, Ján Kulhavý, Miloš Staroň a Milo Miša sme posilnili aj my dvaja ako tenoristi.“ Treba spomenúť, že Milo Bátorý ho presvedčil, aby v domácom cirkevnom zbore ECAV začal pôsobiť aj ako presbyter (volený zástupca cirkevného zboru), neskôr ako kurátor (hospodársky správca). O tom, že tieto povinnosti si príkladne plní, niet pochyb. Je pracovitý, spoľahlivý, zodpovedný a precízny, vždy ochotný spraviť, čo treba. Pokosiť trávu okolo kostola, poliať lipu reformácie, vyhrabať farskú záhradu, opraviť fasádu kostola, vybieliť modlitebňu... Staráť sa o cirkevný majetok.



Keď je dobrá partia, tak je radosť robiť

V kronike miestnej samosprávy je zaznamenané, že celé jedno volebné obdobie pôsobil aj ako poslanec obecného zastupiteľstva (1990 – 1994). „Pre obec a veci verejné som však už pracoval oveľa skôr. Keď sa pristavoval kultúrny dom, tak sme po „fajrontoch“ s kamarátmi vymaľovali celý interiér nového objektu. Rudo Mikuláš nám pripravil robotu a my: Paľo Vretenár - môj kmotor, Paľo Števec a Milan Mikuláš sme maľovali len sa tak prášilo. A odmena? Keď sme skončili, do pohárika hriatej a dačo hodiť do úst. Rád na to spomínam: keď je dobrá partia, tak je radosť robiť,“ vysvetlil. Podobne s celou partiou vymaľovali telocvičňu, dom smútku, cirkevný byt v budove školy. A minulého roku, keď sa modernizovala budova materskej školy, tak spolu s kamarátmi vykonali všetky maliarske práce. Keď treba, maľuje aj Dom Milana Rúfusa.

Hasič, futbalista, tréner, lyžiar, technik a otec

Za zmienku určite stojí fakt, že dlhé roky pôsobil ako člen domáceho hasičského zboru. Jeho aktivity zamerané na ochranu zdravia a majetku občanov ocenili pri príležitosti 90. výročia založenia Dobrovoľného hasičského zboru v Závažnej porube Pamätným listom. V súčasnosti patrí k aktívnym členom jednoty dôchodcov. Nechýba ani na jednej akcii organizovanej touto spoločenskou organizáciou, zúčastňuje sa pracovných brigád a potešenie nachádza aj návštevou ochotníckych divadelných predstavení. Naše rozprávanie by nebolo úplné, keby sme nezaznamenali pozoruhodné športové aktivity. Niekoľko sezón obliekal reprezentačný futbalový dres porubského Áčka, neskôr Běčka, dvanásť rokov trénoval žiakov, štyri roky sa venoval dorastu ako tréner. Vzťah k futbalu zostal, patrí k stálym členom futbalového oddielu a pravidelným návštevníkom futbalových zápasov. V mladosti sa venoval aj bežekému lyžovaniu a technicky zabezpečoval viaceré preteky. Ako ináč. Značkoval lyže, veď bol maliar a v cieľi potom kontroloval pretekárov, či na trati lyže nevymenili. Bolo by ešte o čom rozprávať, ale všetko sa nedá. Zakončíme slovami, ktoré nám povedal, keď sme odchádzali z jeho príbytku: „Deti sú rovnaké. Všetko záleží od rodičov. Deti netreba napomínať. Venovať sa im, vychovávať príkladom. Ľudia by mali nažívať v porozumení a vzájomnej úcte. Udržiavať treba nielen budovy, ale aj vzťahy medzi ľuďmi. Neprejavíť to len slovom, ale skutkom. Toto som chcel pripomenúť, ak sa chceme postaviť proti zákonom času, ktorý žijeme.“

text i foto: Dušan Migala

Starosta uprostred radostí i starostí

Starosta Závažnej Poruby Ing. Pavel Beťko oslávil koncom januára 2019 v blízkosti najbližších, rodiny a priateľov svoje okrúhle životné jubileum.



Kto to zažil, ten vie, že šesťdesiatka je vek, kedy už prevažuje nažité. Vieme, že svoj profesionálny život spojil s Cestnými stavbami v Liptovskom Mikuláši, kde pôsobil na rôznych pracovných pozíciách až po tú najvyššiu.



V nepretržitom vlnení času pôsobí v samospráve našej obce už tridsať rokov. Najskôr ako poslanec, viac volebných období ako zástupca starostu a od roku 2014 zastáva v obci ten úrad najvyšší. Jedinečným spôsobom obohacuje, rozvíja a zveľaďuje rodnú obec. Aj to zlé dokáže premeniť na dobré a krásne. Podarilo sa mu vytvoriť dôverný duchovný kontakt s ľuďmi tu žijúcimi. Snažme sa byť hodní toho, čo priniesol rodnému hniezdu nielen na úseku samosprávy, rozvoja a zveľaďovania, športu, cirkvi, spoločenských organizácií, škôl, domova sociálnych služieb, ale i na poli ľudských vzťahov. Naostatok ešte niečo. Človečina a láska neprichádzajú samy. Treba ich brániť. V dobrých aj zlých časoch.

Melódia potlesku nech jubilantovi dlho - predlho znie. Hodne nových síl, šťastia, zdravia, dlhý život, veľa lásky a radosti do vášho srdca, pán starosta!

text: -dm-



Keď jubileum spája človeka s ľuďmi

Čas nezastaví a roky plynú ako rieka. Od vtedy ako prvý raz pricestovala do Závažnej Poruby, uplynulo šesťdesiatdva rokov. Kronika školy uvádza, že Hedviga Šarašinová nastúpila v roku 1957 do Závažnej Poruby ako učiteľka 1. – 5. ročníka. Tu sa vydala, založila vlastnú rodinu, v manželstve naplnenom láskou a vzájomným porozumením vychovali dve deti. Teší sa zo štyroch vnúčat a troch pravnúčat. Na základnej škole pôsobila nepretržite tridsaťsedem školských rokov. Sú to stovky detí, ktoré naučila čítať, písať, počítať, cvičiť, kresliť, spievať... V hlavičkách svojich žiakov zapalovala prvú sviečku poznania sveta. Koľko školských vysvedčení rukou vypísala za tie roky? A žiaci nezapudli na svoju pani učiteľku. Na stretnutí absolventov miestnej školy nikdy nesmie chýbať, lebo vedia, že práca učiteľa je veľmi náročná a kto ju vykonával s láskou, zanietením a obetavosťou, nemôže padnúť do zabudnutia.

V januári 2019 pri dobrom zdraví oslávila spolu s najbližšími a priateľmi svoje okrúhle životné jubileum. Roky sú však len číslo. Je vzácné až pozoruhodné, že stále patrí k aktívnym členom Poludnice, tanečnej skupiny Seniorka a spieva aj v Ženskej speváckej skupine. Pracuje vo výbore domácej organizácie JDS. Všetci sa pri nej zastavili a zaželeli len samé dobré veci. Pri sviatku sa stretla s ľuďmi v blízkosti ktorých žije. Navštívili ju aj členky Poludnice, aby jej kytičkou kvetov poďakovali za dlhoročné pôsobenie v tejto folklórnej skupine. Jubilantke zaželeli dobré zdravie, silu a ešte hodne radosti a potešenia z daru života.

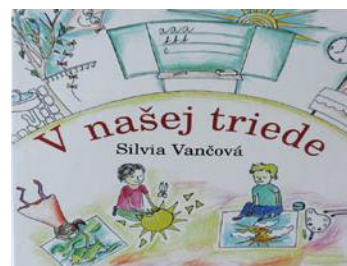
text i foto: -dm-



V našej triede



Silvia Vančová, r. Kuzmová vydala v minulom roku v poradí tretiu knihu veršov pre deti, ktorú autorka pomenovala *V našej triede*. Kniha obsahuje 20 básní a je bohatá zdobená ilustráciami Kataríny Olexovej. Tvorivú fázu tejto knihy podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia. Kniha je prístupná v sieti predajní kníh na Slovensku, v Čechách a možno ju zakúpiť aj cez internetový obchod. Zo zbierky vyberáme túto báseň.



Pohádané kamarátky

Silvia Vančová

Veronika s Dominikou
sedia v jednej lavici.

Kde je jedna, tam je druhá,
všetko robia v dvojici.

Ešte večer to tak bolo –
kamarátky najlepšie.
Dnes je to už celkom inak –
jedna druhú neznesie.

Začalo to – prosím pekne –
kvôli školským farbičkám.
Každá si hneď privlastnila
kôpku k svojim ručičkám.

Tá posledná – oranžová,
nedala sa rozdeliť
a tie naše slečny malé
začali sa takmer biť.

Sedia dievky pohádané,
nepriateľstvo panuje
a po škole každá z nich sa
svojej mame žaluje.

- Vaša nie je vychovaná!
- Tá vaša je neslušná!
Paprčia sa už aj mamy,
každá svoju pravdu má.

Ale nič to! Stačia dva dni,
viac naozaj netreba.
Veronika s Dominikou
nepohnú sa od seba.

Zato mamy! Ani za svet
vziať si príklad od detí.
Radšej jedna kolo druhej
rýchlo ďalej preletí.



OKIENKO MŠ

Materská škola v novom šate

V poslednom prázdninovom mesiaci začala obec Závažná Poruba tak prepočetnú a zároveň dlho plánovanú rekonštrukciu budovy materskej školy. Veď povedzme si rovno. Dnes už staré priestory si pamätali aj rodičia detí, ktoré navštevujú MŠ v súčasnosti a o postieľkach ani neveravíme. No dosť bolo spomienok.

Práce začali výmenou okien a následným maľovaním priestorov. Pod kobercami sa desiatky rokov skrývali kvalitné parkety, ktoré potrebovali len „kozmetickú úpravu“ teda vybrúsiť, natrieť a výsledok bol na svete. Miestnosti sa rozžiarili a vyvoňali novotou. Aj keď upratovacie práce prebiehali až do poslednej chvíle, vďaka zamestnancom materskej školy začiatok školského roka sa začal načas.

V jeseni pomáhali aj rodičia

K areálu materskej školy patrí aj ovocná záhrada, v ktorej sa nachádza osem jabloní. Zamestnanci sa o stromy priebežne starajú a tak aj napriek svojmu veku nás prekvapujú vysokou rodivosťou. Niektorí by si mohol povedať: „Aspoň detičky majú vitamíny“. No žiaľ skutočnosť je iná. Dnešná legislatíva nedovoľuje konzumáciu voľne dostupného ovocia a obzvlášť pre deti. A tak sa jabĺčka zo školskej záhrady stávajú bremenom. Padajú na zem, sadá na ne bodavý hmyz a hlavne znemožňujú voľný pohyb detí v záhrade. S týmto problémom nám veľmi pomohli rodičia detí. V pracovnom nasadení vyzbierali úrodu do vriec a pripravili na odvoz. Vážime si, že aj napriek vysokému pracovnému vyťaženiu rodiny sa nájdu takí, ktorí chcú pomôcť. Ďakujeme!

Katarína Jambrichová

V našom úsilí nás podporili a pomohli

Za podporu a zapožičanie lyžiarskej výstroje na bežkovanie pre deti ďakujeme JURSPORTU a obci Závažná Poruba za poskytnutie prepravy detí z MŠ na trať a späť. Pánovi Kubovčíkovi, Valentovi a Bukasovi za láskavý prístup k budúcim lyžiarom a hlavne za trpezlivosť. V neposlednom rade ďakujeme zamestnancom obce p. P. Lešťanovi a p. Oravcovi za pomoc pri preprave detí. Celú športovú akciu podporili ovocnými šťavami pre deti - SNICO s.r.o. ĎAKUJEME.

-Alena Guráňová-



Karneval v materskej škole

V týždni od 18. do 22. februára 2019 sme deti z našej materskej školy oboznámili s fašiangovými tradíciami v Závažnej Porube a tiež na Slovensku. Do tradícií patria rôzne ľudové zvyky, ako sú sprievody v maskách, pečenie šišiek, jarmoky, bábkové divadlá, ale aj karnevalové zábavy. V materskej škole bolo celý týždeň veselo. V stredu sa v sprievode masiek predstavili personálu školy všetky deti a urobili dlhého hada. Potom nasledovala veselica pri dobrej muzike a pri občerstvení, ktoré si pripravili deti s pomocou pani učiteľiek.

Touto cestou ďakujeme rodičom, že podporili šírenie ľudových tradícií v obci a výrobou krásnych masiek prispeli k radosťnej karnevalovej atmosfére v MŠ.

Text aj foto: Lívia Fárniková

Škôlkári v pohybe



V priebehu tohto týždňa sa opäť konal bežecký kurz našich škôlkarov. Materská škola Zvedavček tak opäť dopomohla ďalším deťom nadobudnúť nové zručnosti a prebádať tak krásu nového športu.

V prvý deň si deti osvojili základy pomocou „suchého výcviku“. Od utorka ste ich už mohli vidieť v Areáli Mateja Staroňa, kde sa každým dňom zlepšovali. Učili sa od jedného z najlepších, pána Bohuša Valenta. Pani riaditeľke Kataríne Jambrichovej sa spolu s ním podarilo deti naučiť základom a utužiť v nich sebavedomie, že keď sa chce, všetko sa dá.

Františka Kurajdová bola okrem hlavného povzbudzovača, aj občerstvovacia stanica a tak mali deti dostatok energie na pohyb. O bezpečný presun detí z MŠ do Areálu sa každý deň postaral pán Oravec a deti ho za to odmenili guľovačkou. V dnešnej pretechnizovanej dobe je aj toto cesta ako deťom ukázať ako chutí život.

-Mgr. Dana Čupková-

O zúbky sa treba starať



Veru a to už od najútlejšieho veku. O tie „škôlkárske“ sa dlhé roky starala pani doktorka MUDr. Tomašovičová. No v tomto školskom roku ju po odchode na zaslúžený dôchodok

vymenila MUDr. Simona Mathiová. Svoju návštevu ohlásila dopredu a tak ju deti už netrpezlivo čakali. Jedni s radosťou a druhí možno aj s trochou obavy. Ale asi ani pani doktorka nevedela čo ju čaká. Pre uvoľnenie situácie jej deti zaspievali a zarecitovali. Keď jej na tvári vyčarili úsmev, ústička sa otvárala smelo. No pozrite.

K športu treba deti viesť už od ranného veku

Závažná Poruba má mimoriadne dobré podmienky vytvorené pre lyžovanie. Svedčí o tom množstvo mien, ktoré v tejto disciplíne dosiahli mimoriadne výsledky. Naša materská škola robí všetko pre to, aby základy tohto krásneho športu vstúpili už od ranného detstva. Výučba začína na bežkách. Aj v tomto roku si deti osvojili názvoslovie, naučili sa správne obuť bežecké topánky, upínať lyže na nohy a pokračovali pohybom na nich. Za týždeň zvládli celý základ.

Pokračovali zjazdom...



Od 28. januára sa deti pravidelne stavali na zjazdové lyže. Prvý deň bol veselý, ale vďaka šikovným inštruktorm z PPS už na druhý deň boli vidno výsledky. Deti boli rozdelené podľa individuálnych schopností do troch skupín. Na konci týždňa sa nielenže dokázali vyviezť na trať vlekom, ale aj spustiť z mierneho svahu.

-Alena Guráňová-

Bež ako vládzeš

Deti z MŠ sa zapájajú aj do športových akcií v obci. To prináša nielen športové vyžitie, ale zároveň deti vychováva a vedie k udržiavaniu a šíreniu športových tradícií. Jednou z nich je aj akcia „Bež ako vládzeš“. V tomto roku sa jej zúčastnili deti Miška Jurečková, Martinka Kubányová, Adamko Tekel, Vaneska Piatková, Ninka Bukasová, Zarka Gališinová.

-Katarína Jambrichová



ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Vianočné prázdniny

Hneď ako začali prázdniny, začali sme sa chystať na Vianoce. Vyzdobili sme si celý dom a postavili stromček. Ježiško mi doniesol veľa darčiekov. Najviac som sa tešil z robota a plazmovej lampy. V televízii sme pozerali veľa pekných rozprávok. Keď vonku napadol sneh, chodili sme sa sánkovať a lyžovať. Veľmi pekné bolo hlavne nočné lyžovanie, ale aj jazda na nových boboch. Cez prázdniny som nezabúdala ani na domáce úlohy.

Majko Hollý

Silvester sme oslávili u starkej a u Fénikov. V sobotu a nedeľu sme mali skorý ranný tréning na Záhradkách. Hrali sme sa na preteky. Bol som posledný, ale s najkrajším štýlom.

Riško Hladký

Bol Silvester. Ráno sme si nabalili rukavice a išli na výlet spolu s Mackovcami. Išli sme dlho autom na chatu Magurka. Všade bol sneh. Cestou som videla tri srnky. Na chate sme si dali čaj a rezeň. Ku autu sme sa spustili na boboch. Bol to super deň. O polnoci sme pozerali ohňostroj a privítali nový rok.

Markéta Jambrichová

Liečil som sa, lebo ma bolelo brucho. Písal som úlohy. Vystupoval som v kostole. Na Vianoce sme boli celá rodina doma. Pod stromčekom som dostal darčeka: rukavice, lego, angličtinu, perá, pastelky, auto, bundu, teplákovú súpravu, hry. S otcom a Natálkou sme sa sánkovali a guľovali. S mamou som čítal O psičkovi a mačičke. Prvýkrát som nezaspal na Silvestra. Pozeral som ohňostroj. Bol pekný a hlučný.

Alex Valluš

Vianoce mám veľmi rád. Teším sa na ne každý rok. Píšem list Ježiškovi. Spolu s mamou pečieme koláčiky. S ocom zdobíme stromček. Potom si pod ním nájdeme darčeka. Dostal som lego tank, hlavolam, hru a iné. Chodili sme na prechádzky. Bol som sa aj lyžovať.

Kubko Hollý

Na vianočné prázdniny som sa veľmi tešila. Pomáhala som pri zdobení stromčeka a medovníčkov. Spolu s bračekom sme upratili a pripravili vianočnú výzdobu. Štedrý deň ubehol veľmi rýchlo a večer nás čakalo prekvapenie pod stromčekom. Z darčiekov sme mali veľkú radosť. Bol to môj najšťastnejší večer. Cez vianočné sviatky sme sa často navštevovali s rodinou a kamarátmi. Tešili sme sa zo snehu a každý deň sme sa chodili prechádzať, sánkovať alebo bobovať. Tieto prázdniny ubehli veľmi rýchlo.

Ela Medľová

Štedrý deň

Na vianočné prázdniny som sa už veľmi dlho tešila, pretože po dlhých týždňoch prišiel ocko domov. Spoločne sme postavili a ozdobili vianočný stromček a tešili sa, čo si pod ním nájdeme.

Po spoločnej večeri sme si pod vianočným stromčekom našli vytúžené darčeka. Bolo ich veľa a mali sme z nich obrovskú radosť. Keď nám vonku posnežilo, tak sme to hneď využili a išli sa von vyšantiť. Cez sviatky nás bola navštíviť očkova sestra Lucia s rodinou. Potom sme boli zas my na návšteve u starkej v Liptovských Sliachoch. Aj u nej sme si našli darčeka. Na Silvestra sme púšťali pyrotechniku a vítali Nový rok. Perinbaba si isto povedala, že aj ona urobí deťom radosť a od nového roku pokrýla snehom všetko navôkol. A tak sme sa vybrali sánkovať na kopec pri Opalisku. Vonku poriadne snežilo, ale to nám nevaždilo. Keď sme sa posánkovali a poriadne vymrzli, šli sme spokojní domov.

Amy Hlušáková

Cez Vianoce som bol v L. Hrádku. Bola tam celá rodina. Mama, brat, starká, starký, ujo Milan a Miro. Večer sme večerali. Pod stromčekom sme mali veľa darčiekov. Ježiško bol štedrý. Na druhý sviatok som bol u oca. Má psa Akimka. Bol som tam do Silvestra. Moje vianočné prázdniny boli pekné.

Denis Tribula

Mojim najlepším zážitkom z vianočných prázdnin bol pobyt na chate na Vyšnej Boci. Bola som tam s mojimi krstnými rodičmi a bratrancom Adamkom. Bolo tam veľa snehu. Skoro stále sme boli vonku. Postavili sme si zo snehu veľký bunker so šmýkačkou. Vo vnútri bunkra sme mali svetielka. Večer sme boli na prechádzke. V reštaurácii sme si dali na večeru pizzu. Po večeri sme odhrňali okolo chaty sneh. Keď sme už boli unavení, išli sme spať. Tešili sme sa na ďalší deň.

Nelka Jedličková

Na začiatku prázdnin k nám prišiel bratranec z Bratislavy. Boli to moje prvé Vianoce s bratrancom. Boli sme sa aj sánkovať. Potom 25. decembra odišiel. Potom som s ocinkom a s kamarátom Ďurom šiel na Poludnicu. A potom sme išli na Žiarsku chatu. Dal som si paradajkovú polievku.

Janko Nahálka

Počasie cez prázdniny bolo skôr jarné. Aj tak sme sa jedno ráno vybrali na lyže. Veľmi som sa tešil. Keď som sa vyviezol vlekom až hore, mal som strach, že som to zabudol. Rozhliadol som sa na hory okolo seba. Lyžovanie je aj pre tieto nádherné výhľady pre mňa krásny zážitok. Po pár oblúčikoch som sa do toho dostal a brázdil som svahom hore dole až kým ma nohy neboleli. Po lyžovačke sme si dali teplý čajík. Mám veľmi rád lyžovanie a teším sa, že som to nezabudol.

Adam Mišík

K sviatku učiteľov

Pri sviatku chceme blahoželať, poďakovať, oceniť prácu učiteľov. Hlavné tých našich – porubských. Nezabudnúť ani na dôchodcov, lebo generácie žiakov prichádzajú i odchádzajú, ale učiteľ zostáva. Zostávajú stopy v duši človeka, s ktorým a pre ktorého pracoval, ba i žil. Nakoniec čím by sme boli bez gramotnosti, bez výchovy.

-dm-

Verše druhákov

*V dialke vidím plameň
a to horí vozeň.*

*Isto je to veľký stupeň,
odletel aj kamoš sršeň.*

Amy Hlušáková

*Minulý týždeň,
odviezol ma vozeň.*

*Ten veľký vozeň,
mal zvláštny odieň.*

Nelka Jedličková

*Kovboj dopil studený nápoj,
zobral nástroj hobojo,
a odplašil ním včelí roj.*

Elka Medľová

*Prišiel nový týždeň,
uštipol ma sršeň.*

*Červený som ako plameň,
tak ma mama odmeň.*

Denis Tribula

*Kúpil som si nástroj,
čo sa volá hobojo.*

*Mal ho aj ten kovboj,
čo mal slepý náboj.*

Kubko Hollý

*Hobojo je nástroj,
kovboj má náboj,*

čaj je nápoj.

Markéta Jambrichová

*Malý tučný kovboj,
nabil do pištole náboj,
potom si dal náboj
a naháňal ho včelí roj.*

Peťo Agnet

*V tomto vlaku ide vozeň,
s pasažiermi medveď, sršeň.*

*Pokiaľ zdolá prvý stupeň,
neváhaj ty a ho odmeň.*

Riško Hladký

*Teším sa do školy,
začína o týždeň.*

Už len polder

a už som začal druhý stupeň.

Janko Nahálka

*Týždeň ušiel ako polder,
utiekol nám ako vozeň.
Na konci sa niečím odmeň.*

Majko Hollý

Lyžiar, Mikuláš, šašovia, piráti, speváčky a tanečnice



Tieto a mnohé iné veselé a nápadité masky sa predviedli v piatok 22. 2. 2019 na fašiangovej zábave v našej škole. Už od rána to vrelo, deti sa menili na rôzne postavičky. Vyučovanie prebiehalo vo veselej nálade, tradičné úlohy sa zmenili na zábavné a deti ich s radosťou plnili. Posledné hodiny sa zmenili na diskotéku s DJ Tomášom.



Najtvorivejšie a po domácky vyrobené masky boli odmenené: R. Hladký - lyžiar, P. Stromko - kozmonaut, J. Beťko - lienka, T. Vretenár - kúpeľný hosť, S. Dudová - cigánka.

Mgr. Monika Štrkolcová

Vysvedčenia prevzali na Hrebienku

Keď sa povie odovzdávanie vysvedčení, tak 90% z nás si predstaví pani učiteľku v trie-de, poprípade na nádvorí školy kde svojim žiakom odovzdá za ich vykonanú prácu vysvedčenie... No odovzdanie vysvedčení v Tatranskom ľadovom dome na Hrebienku zaužívané predstavy totálne nabúra.

Takýto originálny nápad odovzdávania vysvedčení našim deťom tento polrok ponúkla pani riaditeľka Mgr. Mária Boltižiarová a spolu s učiteľským zborom túto krásnu myšlienku vo štvrtok 31.1.2019 zrealizovali. A to, že to bol nápad naozaj originálny svedčí aj fakt, že naše deti boli prvé komu sa vysvedčenia na Hrebienku odovzdávali. Takúto udalosť na Hrebienku ešte nikdy nemali.

Počasie v ten deň bolo nádherné, na Hrebienok vyšli všetci pešo, poobzerali si krásne ľadové sochy, ktoré sú súčasťou každoročnej výstavy na Hrebienku, nakukli aj do veží nachádzajúcich sa na Hrebienku, kde bola výstava chát, flóry a fauny, plies z okolia každej chaty a na záver vošli do Tatranského ľadového domu, majestátnej stavby, ktorá nemá na Slovensku obdobu a tu našim deťom pani učiteľky odovzdali vysvedčenia.

Bol to pre všetkých krásny a nezapodaný zážitok a ako povedal môj syn „maminka, bolo to super! Bol som šťastný!“

Preto ďakujem vám, pani riaditeľka a pani učiteľky, za tento krásny nápad. Budeme na tento deň spomínať ešte dlho. Nič nie je viac ako naše šťastné deti.

Petra Mišíková

Krásna Poludnica



Ján Čunga

Poludnica je vzácna. Pre nás narodených na jej úpätí vždy taká bola. Vždy taká aj bude. Jej magická sila pôsobí na nás. Dávno si nás podmanila. Ale nechcem byť sebecký. Rovnako pôsobí aj na návštevníkov z iných regiónov, vrátane zahraničných.

Prvýkrát som bol na jej „Prednej skale“ keď som mal sotva šesť rokov v doprovode starších, okolo desaťročných kamarátov zo susedstva. Rodičia o tom ani nevedeli. Neskôr už s otcom a ako mládenček som tam býval často. Niekedy mi stačilo vyraziť popoludní a pred večerou som už bol doma.

Pripadalo mi humorné, keď ľudia chodili na Poludnicu na celodenný výlet. Pre nás v mladom veku bola len východiskom na rozsiahlejšiu túru. Asi po pätnásťročnej prestávke, keď som bol aj s mojou dcérou, som si uvedomil, že už patrím medzi tých, ktorí mi kedysi boli na smiech.

Spomienky a zážitky zostali vo mne natrvalo. Prekvapením pre mňa bola „strunga“ na Zadnej Poludnici. Poskytuje miesto na odpočinok, úkryt pred dažďom, či slnečnou páľavou a známi vedia, že v bočnej stene, v sotva badateľnej priehlbine býva nastekaná, skalným masívom prefiltrovaná, priezračne čistá voda.

Na jeden výstup sme sa spolu s Jarkom Kováčom a Ľudkom Jurečkom vybrali aj v zime. Pár dní pred tým som v trase po spádnicu vystúpil na vrchol Opaliska. Nohy sa mi v poddajnom snehu bárali vyše kolien. Výstup bol namáhavý, ale v deň, keď sme sa vybrali až na Poludnicu, nám šľapaj značne pomohli na zachovanie čerstvých síl.

Hrebeňom od Opaliska sme prebárajúc sa vo veľkom snehu došli až pod „prednú skalu horstva. Vtedy nastal problém ako sa dostať na vrchol skaly. Topánky s protektorom mal len Jarko. Ľudko a ja sme mali podrážky s hladkým povrchom. Mali sme aj niekoľkometrové konopné lano.

Jarko bol prvolezcom. Dĺžka lana mu dovoľovala dostať sa zhruba len do polovice skalného masívu. Potom nám spustil lano a vlastne nás vytiahol do priestoru svojho nie práve stabilného stanovišťa. Ľudko a ja sme si nevedeli uviazať riadny horolezecký uzol cez prsia a tak nás Jarko ťahaním doslova priškrtli. Hodnú chvíľu trvalo kým sme sa rozďýchali. Týmto spôsobom sme zadarmo pokračovali až na vrchol.

Nadol sme sa pobrali východným úplazom. Pár dní predtým sa úplazom spustila lavína. Na holom zľadovatenej povrchu sme sa zošmykli na zadnej časti tela. Horšie to už bolo nad údolím, kde nahromadené zvyšky lavíny vytvorili hrboľatý povrch. Šmýkanie skončilo riadnym ponatriasaním.

Dobre obutý Jarko nás predstihol. To nám vôbec nevadilo, veď sme boli ako doma. Na snehu sa však začali objavovať nápisy „mrznú mi nohy“. Pri brodení sa mu sneh začal

v topánkach roztápať a pri zníženej teplote na zatienenej strane ho začalo oziabať. To bol vlastne dôvod prečo sa nám vzdialil. Poučili sme sa a pre podobné túry v zime nám mamky vyhotovili z húževnatej látky krátke sáry, opatrené v hornej aj v dolnej časti gumkami, so zaistením popod podošvu, aby sa nám sneh do topánok nedostával.

• • •

V lete sme sa na Poludnicu vybrali opačnou trasou. Cez Rakytovicu a sedlo Kúpeľ. Naša rovnaká trojica. Ale v skutočnosti sme boli štyria. Jarko mal aj psa. Všetko prebiehalo uspokojivo. Psík nám putovanie spetroval a sprijemňoval. Už sa však začalo zvečerievať.

Zostupovali sme z Prednej skaly priamo na hrebeň smerujúci na vrchol Opaliska. V lete to bolo menej náročné. Ani lano sme nemali, ale nebolo ani potrebné. Problém nastal so štvrtým účastníkom. Pokiaľ sa dalo, tak sme si ho pri zostupe podávali. Ale boli situácie keď sme nemali voľnú ani jednu ruku. Žiadalo sa, aby psík niektoré úseky podľa našich pokynov zdolal sám. On to odopieral.

Už sa stmievalo. Čo robiť? Nebolo iné riešenie, len ho späť vypratať na bezpečné miesto. Dohodli sme sa, že sa poň vrátíme v najbližší voľný deň a na návrat si zvolíme bezpečnejšiu trasu. Ťažko sme to prežívali, ale iné riešenie sme nenašli. Hádám to len prežije.

V nasledujúce ráno sa išiel Jarko vycikať na dvor ku záhradke. Privítal ho rozradostený psík, ktorý si v noci – obdarovaný prirodzenými inštinktivnými vnemami – našiel cestu domov sám.

• • •

Napadá mi ešte jeden nevšedný príbeh. Ivko Bróska sa vybral na Poludnicu sám. Trasu mal rovnakú ako bola naša pri zimnom výstupe. Cez hrebeň od Opaliska. Nechcelo sa mu obchádzať skalný masív smerom na Ľanovskú stranu, kde sa dá v letnom období bez problémov prejsť na chodník vedúci od Ploštínskej Poludnice, ale zvolil si svoj ojedinelý originálny spôsob výstupu.

Výšťveral sa na vrcholec svrčiny poblíž skalného masívu. Hornú časť stromu rozkúval a keď sa už poriadne rozkmital, pri priblížení ku skale odskočil a zachytil sa o porast na skale. Lenže porast na skale nemal pevné zakorenenie. Koreňový systém sa len plazil po povrchu a zachytával sa v plytkých puklinách. Porast sa odtrhol a Ivan z veľkej výšky spadol na zem a upadol do bezvedomia.

Mohlo to dopadnúť veľmi zle. Našťastie celý príbeh sledovala skupinka vojakov – turistov. Tí okamžite prikočili k záchranným zákrokom a Ivana odtransportovali do nemocnice. Dodnes nás teší nielen svojím úsmevom, ale aj spevom a dojemnou hrou na fujare a píšťalách.

Poludnica je vzácna. Núka sa nám svojou krásou. Jej krásu a prítťaživosť musíme však užívať s mierou, vybavení rozvahou a skúsenosťami. Uvedené príbehy berme ako výstrahy. HORÁM ZDAR!

Jano Čunga

Pes dokáže hovoriť očami a rozprávať správaním

Psia cesta, psia duša, psie poslanie



• Jozef Hladký a Glorry

Športová kynológia predstavuje sféru športového charakteru, ktorej účastníkom je dvojica: psovod so svojím psom. Pozostáva z troch hlavných disciplín: pachové práce, poslušnosť, obrana.

Ako socializovať psa

Zaregistrovali sme, že tejto športovej disciplíny sa v Závažnej Porube už niekoľko rokov venuje **Jozef Hladký**, Nová 320. Jeho koníček neprišiel na svet zo dňa na deň. Trvá dlhšie.

„Od malička mám v oblube psíkov. Už ako malý chlapec som cvičil temperamentného a nebojácneho križenca. Keď sme bývali v bytovke v Liptovskom Hrádku, venoval som svoje sily čivave. To je malý pes, čo má veľkú dušu. V roku 2013 sme sa s rodinou presťahovali do rodinného domu po rodičoch v Závažnej Porube a začal som sa naplno venovať tejto záľube,“ predstavil svoj vzťah k psiemu stvorenstvu. Zariadil si dvojmesačné šteniatko belgického ovčiak (malinois - maliňák) menom Glorry. Od štyroch mesiacov začal výcvik. So psíkom cvičil základné cviky poslušnosti: sadni, ľahni, ku mne, k nohe, chodiť popri nohe... Postupne pribúdali povel, ktoré cvičia pozície, určujú miesto a cvičil aj príkazy, ktoré utužujú vzťah. So šteniatkom chodil medzi ľuďmi, učil ho reagovať na rozdielne situácie: ľudia na ceste, na bicykloch, v prírode, vystupovanie a nastupovanie do auta, dáždnyky, palice, muži s fúzmi, ľudia v klobúkoch, malé deti, zvláštne zvuky, cudzie psy... Mozog psíka vo veku od 4 do 12 týždňov je najviac otvorený novým skúsenostiam. Tomuto výcvikovému procesu sa hovorí socializácia. Hlavný činiteľ výcviku predstavuje motivácia. Pozitívne reakcie sa odmenia pomlskom (to, čo má pes veľmi rád), dotykom, hrou, negatívne reakcie sa vyjadrujú prísny pohľadom, slovom fuj, ne a pod. Cvičí sa stále, aby sa všetko naučené zafixovalo v psovej pamäti. Ak v tomto čase psík získa dobré sociálne zručnosti a dobre reaguje na povel, trvá mu to potom počas celého psieho života. Prenesené medzi ľuďmi: Čo sa v mladosti naučíš, v dospelosti akoby si našiel.

Najskôr skúška, potom pretek

„Priznám sa, tak ma to chytilo, že bez toho by som byť nemohol. Je to môj koníček, ktorého sa nedokážem zbaviť. Keď sa darí a psík sa rýchlo učí, mám veľkú radosť. Každý zážitok s mojim psíkom je krásny,“ vyjadril sa úprimne a veľmi pres-

ne. Dozvedáme sa, že po štrnástich mesiacoch úspešnej socializácie a výcviku psa, nasleduje prvá skúška. Je to skúška všestrannosti výcviku (SVV - 1, 2, 3). A až potom, keď to psovoda a psíka baví, príde pretek. V športovej kynológii sa súťaží podľa medzinárodného a národného skúšobného poriadku. Naša dvojica zatiaľ súťaží podľa národného skúšobného poriadku. Každá trieda obsahuje tri disciplíny, vždy s vyšším stupňom náročnosti: pachové práce (najst a sledovať ľudskú stopu, vyznačiť a vyhľadať predmety, ktoré



• Výcvik a príprava na pretek

sa na stope nachádzajú), poslušnosť (ovládateľnosť psa psovodom, reakcia na povel, privolanie, aport...) a obranu (odvrátiť útok na seba i psovoda, vyštekáť a zadržať utekajúceho páchatela...). Vysvetľuje, že skúška je jedna vec, pretek je vec druhá. Je to veľký rozdiel. „Príprava na skúšku si vyžaduje veľa času, trpezlivosti. Všetko sa cvičí formou hry tak, aby pes mal z toho radosť. Žiadne škrtenie psa, cvičenie musí prebiehať bez strachu, chvost nemôže mať dole, chvostom musí vrtieť a a mať radosťný prejav. Tešíť sa z cvičenia i tréningu. Pre výcvik sa teraz využívajú moderné metódy, napr. flexi pole. Je to nový systém výcviku poslušnosti, vyštekania i obrany. Keď sa darí a psík je v pohode, stane sa, že skúšku úspešne zloží, no pri preteku je niekedy problém dostať psa na „plac.“ Pes je živá cítiaca bytosť, má svoju dušu, cíti strach, radosť, ale aj bolesť a to treba rešpektovať. To sú tie tajomstvá psieho sveta, ktoré poznávame a odhaľujeme. A možno práve to nás drží nad vodou,“ zdôraznil.



• Trofeje úspešnej dvojice



• Výcvik na lavičke

Každý špás dačo stojí

Cvičiť začali v Liptovskom Hrádku, na Podbrezínach, v Dúbrave. Okrem „cvičiek“ navštevujú aj výcvikové psie tábory. Trvajú dva, tri dni, niekedy aj týždeň a konajú sa v Kežmarku, v Prievidzi, presnejšie po celom Slovensku. Slovenská únia chovateľov nemeckých ovčiakov, ako najvyšší kynologický orgán Slovenskej republiky, každý rok vypracuje kalendár akcií a chovatelia majú možnosť vybrať si, zaplatiť poplatok a zúčastniť sa stretnutia, o ktoré majú záujem. Takéto tábory nie sú len o psoch, ale aj o zhromaždení ľudí s rovnakými záujmami. Ak vás baví pes, tak takéto stretnutie dokáže chovateľa obohatiť, získať nové zručnosti, skúsenosti, odporozorovať pokrokové metódy komunikácie človeka so psom. Aby cvičenie išlo podľa pravidiel, treba k tomu celý tím odborníkov, špecialistov, figurantov. Toto všetko zabezpečuje ten, kto prevádzkuje cvičisko. Človek to nemôže robiť sám. Presnejšie, chce to nadšencov, obetavých ľudí, čas i peniaze. Športová kynológia nepatrí k lacným koníčkam. Ako všetky športové disciplíny, aj tento typ športu má svoje stupne a úrovne. Od úrovne okresu, cez krajské súťaže, po národné preteky a medzinárodné súťaže. Osobitnú kategóriu predstavujú výstavy. „Moja fenka Glorry je veľmi učenlivá, bystrá, životaschopná. Dva roky po sebe sme získali na úrovni kraja druhé miesto a mala všetky predpoklady zlepšiť sa. Žiaľ, mala vážny úraz nohy a to zanechalo trvalé stopy na jej správaní. Hoci rada cvičí a mám ju veľmi rád, rozhodol som sa venovať viac pozornosti mladému psíkovi. Zadovážil som si šteniatko vlkošedého nemeckého ovčika. Volá sa Benny. Otec zložil skúšky najvyššieho stupňa v Českej republike, matka je vydarený policajný pes. Genetika je dôležitý predpoklad, ale výcvik predstavuje niečo viac. „Benny už dosiahol vek plnoleposti, prešiel socializáciou a pripravujeme sa na prvú skúšku. Uvidíme, ako sa nám bude dariť. Ako som už povedal, skúška je vec jedna, pretek druhá,“ doplnil. A my držíme palce. Nech sa tejto dvojici darí. Keď je pes zdravý, psovod za vec zapálený, treba len cvičiť, zúčastňovať sa pretekov, výcvikových táborov, rôznych výstav a ak sa všetko bude vyvíjať tak, ako sa má, psa možno zaradiť aj do chovu. Zatiaľ sa však všetko nachádza na stanici budúca.

text i foto: Dušan Migala

Barma - chudobná krajina vyzdobená zlatom, bohatými tradíciami a tisíckami pagod

Pri pestrom cestovaní po svete sme na stránkach Porubských novín nazreli už do viacerých zaujímavých končín našej planéty. Tentoraz zavítame do menej známej krajiny, ktorá sa v turistických plánoch až tak často neobjavuje. Už len jej názov je trochu mätúci. Niekde sa spomína ako Barma, iní ju nazývajú Myanmar. Poďme sa pozrieť ako to v skutočnosti je a odhalme spoločne túto krajinu plnú kontrastov.



• Pri návšteve mesta Mandalay. Prvý sprava M. Staroň

Republika Mjanmar má za sebou skutočne pohnutú históriu. Najskôr ju plienili mongolské kmene, neskôr vojny so susedným Thajskom a Čínou. Potom prišla kolonizačná doba a nadvláda Veľkej Británie. Po nezávislosti od kolonizátorov v roku 1948 sa moci chopila armáda, ktorá krajinu ovláda až do dnešných dní. Dlhodobu sa o Barme tvrdí, že ide o vojnovú republiku, kde môže byť cestovanie komplikované práve kvôli obávanému vojenskému režimu. Keďže pracujem v cestovnom ruchu a naša kancelária má v Barme veľmi dobré kontakty s miestnymi cestovnými kancelárkami, nie je dôvod sa znepokojovať. Aj keď ma dávnejšie prekvapilo, že práve Barma patrí do malej skupiny celosvetovo izolovaných krajín, kam napríklad nie je možné z Európy poslať prostredníctvom banky akékoľvek financie. Údajne z dôvodu, že by mohli byť zneužitú na vojenské účely alebo podporu terorizmu. Ani to ma však



• Dievčatá z kmeňa Pa v tradičnom oblečení na jazere Inle

neodrádza a spoločne s mojimi spolucestujúcimi počas pokojného novembrového večera pristávame v meste Mandalay, bývalom hlavnom meste barskej ríše, dnes druhom najväčšom v krajine. Naša sprievodkyňa Thandar nám s

úsmevom cestou z letiska vysvetľuje či sa nachádzame v Barme alebo Myanmar-sku. Realita je taká, že obidva názvy sú správne. Myanmar je ale správnejšie pomenovanie, keďže v sebe zahŕňa celé územie krajiny s rozlohou viac ako 670 tisíc metrov štvorcových a všetkých približne 55 miliónov obyvateľov, ktorí tu žijú. Je to len odhad, lebo nikto nedokáže spočítať etnických obyvateľov kmeňov na severe krajiny, ktorí častokrát nevedia písať ani čítať a žijú vo veľmi skromných podmienkach vysoko v horách. Vráťme sa ale k samotnému názvu. Barma je starší názov, ktorý odkazoval len prevažne na barské etnikum. Preto sa v novodobých dejinách krajiny od roku 1989 ujalo pomenovanie Myanmar a toto v sebe zahŕňa všetky etnické skupiny žijúce v tejto zemi.

Do školy chodia deti len na striedačku, vzdelanie v Barme je veľmi cenné

Počas nasledujúcich ôsmich dní, ktoré tu strávime, chceme z Mjanmarska vidieť čo najviac. Aj preto máme našu Thandar, ktorá nám ušetrí čas, zoberie nás na najkrajšie miesta a priblíži nám zvyky a tradície krajiny. Mandalay je ideálnym miestom na začiatok celej cesty. Celkovo mal Myanmar historicky až štyri hlavné mestá. Tie si svoju úlohu striedali podľa rozloženia hviezd na oblohe a rozhodnutia kráľa. Prvé dojmy sú naozaj silné.



• Lisovanie ľanového oleja na vidieku

Keďže je tu pomerne veľká chudoba, treba sa pripraviť na neustále ataky hlavne zo strany malých detí, ktoré sa snažia od „turistov zo západu“ získať aspoň drobný príspevok na ťažký život či vzdelanie. Niektoré rodiny sú tu tak chudobné, že do školy posielajú každý týždeň iné dieťa lebo si nemôžu dovoliť vzdelanie dať naraz všetkým. Cestou do prístavu vidíme ako ženy perú v špinavej rieke šatstvo, ktoré potom rozvešajú popri hlavnej prašnej ceste na provizórne hrdzavé zábradlie, aby sa usušilo a zároveň logicky aj veľmi rýchlo zaprášilo. Vodovod v domácnostiach je vzácnosť, o elektrike netreba ani hovoriť. Bežní ľudia tu nepoužívajú žiad-



• Počas návštevy na jazere Inle

ne práčky, chladničky, televízory. Život je veľmi jednoduchý, postavený na hodnotách budhizmu a vzájomnej pomoci.

Život v kláštore, najdlhší teakový most nad jazerom a zlaté plátky tenšie ako vlas

Z Mandalay sa cez rieku Ayeywarwaddy dostávame do Mingunu. Mesta kde stojí najväčšia pagoda na svete vystavaná z pálených tehál. Časté zemetrasenia, ktoré sú pre celú krajinu pohromou zanechali aj na tejto pamiatke stopy a dve obrovské trhliny doslova rozsekli stavbu na dve časti. Omnoho lepšie je na tom most U-Bein. Stojí od roku 1850, je celý z teakového dreva v dĺžke viac ako 2 kilometre a prechádza cez jazero Taungtaman. Jeho úlohou bolo v čase dažďov spojiť dve mestá Mandalay a Inwa. Inwa bola hlavným mestom krajiny 360 rokov. Nachádza sa tu jeden z najväčších budhistických kláštorov v krajine, kde na vlastné oči môžeme sledovať mníchov a ich pôsobivé meditácie. Zaujímavé je, že sú medzi nimi aj ženy mníšky a malí chlapci, ktorí musia v kláštore povinne stráviť aspoň krátku časť života, aby si osvojili Budhove učenie. Dozvedáme sa tiež, že mníši majú svoje posledné jedlo dňa už o 11 hodine dopoludnia a v kláštore vládne prísna disciplína. Vďaka malému finančnému príspevku, ktorý sme kláštoru venovali nás pozývajú medzi seba a delia sa s nami o jednoduché jedlo a zážitky zo svojho života. Neskôr pokračujeme do špeciálnych dielní, kde na vlastné oči vidíme výrobu tradičných zlatých plátok. Tie sú v Barme veľmi obľúbené a dôležité. Vznikajú až sedem hodinovým náročným rozklepávaním kúska zlata na zlatý papier, ktorého hrúbka je menšia ako je hrúbka ľudského vlasu. Tieto zlaté papieriky majú rozmer 3 x 3 centimetre a v chrámoch sa lepia na sochu Budhu. V niektorých chrámoch dosahuje vrstva nalepeného tenkého zlata na mramorovej soche až 20 centimetrov a denne pribúdajú nové.

Neopakovateľná panoráma prebúdajúcich sa pagod v Bagane pri pohľade z balóna

Ďalší deň ráno sa letecky presúvame do 160 kilometrov vzdialeného Baganu. Zámerne uvádzam letecky. Keďže kvalita väčšiny ciest v Myanmar-sku je veľmi níz-



• Pred chrámom v Mingune

ka, najrýchlejšia a najefektívnejšia doprava je lietadlo. V krajine je až 11 lokálnych leteckých spoločností, ktoré spájajú bližšie aj vzdialenejšie miesta. Cena letenky je fixná, za každý let 80 amerických dolárov, čo robí leteckú dopravu žiaľ prístupnú hlavne turistom. Náš let trvá len 22 minút a v lietadle nás je spolu 9 cestujúcich. Bagan patrí medzi najzaujímavejšie časti Myanmaru. Toto miesto bolo 400 rokov hlavným mestom Pugamskej ríše (predchodca dnešnej Barmy). Dnes sa nachádza na zozname svetových pamiatok UNESCO. Rozkladá sa na rozsiahlej nížine v blízkosti rieky Ayeywarwaddy a je doslova posiate tisícami historických pagod a chrámov. Pôvodne ich tu bolo až desaťtisíc, ale vplyvom času i spomínanej aktívnej seizmickej činnosti sa ich tu dnes zachovalo niečo okolo 2200. Chrámy sú postavené z tehál a ich krása i množstvo robia z tejto časti krajiny obrovské lákadlo pre turistov. Obzvlášť krásny pohľad sa na celú nížinu posiatu chrámami ponúka turistom ráno z teplovzdušného balóna. Nad zemou sa z jemného oparu postupne v lúčoch vychádzajúceho slnka odhaľujú tie najkrajšie stavby. Pokiaľ nie ste fanúšikovia lietania v balóne, alebo nemáte navyše 350 amerických dolárov čo je čiastka, ktorú jeden človek zaplatí za 50 minútový let balónom v skupinke, máte smolu. Ale môžete si celú oblasť pozrieť z vyhliadkovej veže, ktorá je výrazne lacnejšia ako let balónom. Zároveň rovnako ponúka návštevníkom tejto oblasti dokonalý zážitok z panoramatického pohľadu na širokú krajinu plnú chrámov. Vráťme sa však na zem. Medzi jednotlivými chrámami sa odporúča prepravovať na bicykli alebo na konskom záprahu, ktorý je tu všade bežným spôsobom prepravy. V blízkosti Baganu je možné nájsť aj vyhlásené remeselnícke dielne. Tradičnou technikou tu vyrábajú miestni obyvatelia nádherné predmety z dreva kokosovej palmy. Bagan je skrátka najväčšie lákadlo krajiny a musíte ho určite vidieť. Rovnako ako tradičný pouličný trh, ktorý sa v tomto meste koná už celé storočia. Nájdete tu najčerstvejšie ovocie a zeleninu, ryby z neďalekej rieky, množstvo kvetov na výzdobu chrámov, tradič-

nú ázijskú medicínu, ale aj sušené larvy červených mravcov či vyprážané pavúky.

Život posvätej zlatej hory Mt. Popa majú v rukách všadeprítomné opice

Z Baganu je to len na skok na Mt. Popa, najsvätejšiu chrámovú horu v Myanmaru. Aj keď na skok až tak úplne nie je, veď sme v Barme. Cesta trvá necelé dve hodiny a počas 60 kilometrovej trasy sa zoznámite aj s vidieckym životom. Vďaka našej sprievodkyňi sme si v dedinke Phar Saw prezreli výrobu palmového cukru a ochutnali čerstvo vypálenú palmovú pálenku. Na inom mieste zasa miestni lisovali olej zo sezamových semiačok prostredníctvom záprahu volov v obrovskej kamennej lisovni. I tu na každom kroku cítiť chudobu. Ale ľudia si pomáhajú a dokážu si pripraviť či dopestovať všetko pre svoju potrebu, aj keď častokrát nemajú ani poriadnu strechu nad hlavou. Žijú len v provizórnych príbytkoch. Po dvoch hodinách sa dostávame konečne pod úpätie kláštora Mt. Popa, ktorý sa nachádza na vrchole skalného brala vo výške 1518 metrov nad hla-



• Spoločný obed mníchov v kláštore v Inwa

dinou mora. Pokiaľ sa chcete kochať tým najkrajším výhľadom, musíte prekonať takmer 800 schodov a nástrahy, ktoré so sebou prinášajú neodbytné opice – strážcovia schodov. Tie aj napriek tomu, že sa nachádzame na svätom mieste nám neváhajú vykradnúť batoh a zobrať z neho čo sa dá. Popri tom sa vám ironicky usmievajú do očí a radi zanechajú pod nohami malý nie príliš voňavý pozdrav. Výhľad zo zlatého vrcholu chrámu je síce dychberúci, ale bosé nohy pri zostupe z vrcholu chrámovej hory, ktoré kľučkujú medzi opičími výkalmi by určite privítali niečo iné.

Dômyselné vodné záhrady a pestrý život ľudí na jazere Inle s vôňou lotosu

Po zaujímavých dňoch strávených v Bagane a okolí opäť mierime na lokálne letisko. Letecké MHD nám z výšky ponúka pohľad na príkladne obhospodarovanú krajinu. Na pestovanie plodín tu ľudia využívajú takmer každý meter pôdy a krajina žiari farbami. Po 40 minútach pristávame a po krátkej prehliadke jednej z dvoch funkčných myanmarských



• Stará žena pripravuje drevo na predaj

viníc sa dostávame do mesta Nyang Shwe v provincii Shan. Slúži ako východiskový bod pre výlety na jazero Inle. Sladkovodné jazero o veľkosti dvojnásobku našej Liptovskej Mary, ktoré je obývané lokálnymi etnickými kmeňmi. Prevažne rybármi, ktorí sú známi svojím obratným veslovaním jednou nohou a chytaním rýb do špeciálnych klieťok. Rovnako tu nájdeme aj ženy s dlhými krkmi, ktoré si svoj krk predlžujú sústavou kovových obručí. Čo je ale jedinečné, priamo na hladine jazera sa tu pestuje aj veľké množstvo zeleniny. Ľudia si tu z rias a nánosov vytvorili plávajúce záhrady, ktoré obhospodarujú priamo z člnu. To im zabezpečuje celoročný prísun čerstvej zeleniny vysokej kvality bez hnojív. Všetko tu žije na vode – domy sú postavené na koloch, ktoré sú pevne spojené s dnom jazera. Električka je tu len výnimočne, na hygienu sa používa voda z jazera. Rastliny na vode slúžia ako biologická čistička. Na hladine nájdete množstvo lotosových kvetov. Z ich stoniek šikovné ženy získavajú a spracovávajú lotosové vlákno a šijú z neho veľmi jemné a vkusné oblečenie. Za jeden deň dokážu pracne vyrobiť len 10 metrov vlákna, pričom výroba jednej košeľe trvá aj 10 dní a použije sa na ňu aj 1000 lotosových stoniek. Život na jazere plynie pomaly a jednoducho. Naša sprievodkyňa nás pozýva do domu svojej tety. Staršia žena tu žije so svojou dcérou a len 5 dňovou vnučkou v rozpadajúcom sa dome. Aj toto malé bábätko sa narodilo na jazere Inle. Nemá ešte meno, dostane ho až keď sa dožije 30 dní. Pani nás veľmi skromne, ale s radosťou pohostila a ukázala nám jej dom. V rohu stojí šijací stroj, ktorým si zarobí aspoň málo



• Takto sa býva na jazere Inle

peňazí na život. Potom nás posadí na jej jednoduché kanoe, ukáže nám dedinu a pomalým veslovaním nás spleťou cestíček dopraví späť k nášmu motorovému člnu na začiatku dediny. Je to obrovský zážitok – porovnávame tu naše dva rozdielne svety, v ktorých žijeme. A pritom títo ľudia sú zdanlivo šťastnejší ako my aj keď nemajú takmer nič. Aj vďaka tomu nemajú dôvod sa porovnávať a nevznikajú medzi nimi konflikty či závisť.

Žiariaca hviezda nad mestom korunovaná najdrahším diamantom

Z pokojného jazera Inle medzi horami sa ďalší deň presúvame opäť na letisko, aby sme preleteli do bývalého hlavného mesta Barmy. Nie je to tak dávno keď armáda rozhodla, že Yangon alebo aj Rangoon ako ho volali Angličania, prestane plniť funkciu hlavného mesta. V strede krajiny vybudovali v roku 2005 úplne nové hlavné mesto s názvom Nay-pyidaw a presťahovali sem celú administratívu krajiny. Zároveň sem postavili aj niekoľkokopruhovú jediná diaľnicu v zemi. Dôvod presťahovania bola neustále stúpajúca hladina oceánov, ktorá mesto ohrozovala a posadnutosť armádnych predstaviteľov brániť sa pred prípadným útokom západných vojsk z mora keďže mesto v strede krajiny je ťažšie dostupné. Po Yangone nás sprevádza Koko. Sympatický absolvent miestnej univerzity, ktorý výborne hovorí anglicky. Práve od neho sa dozvedáme veľa detailov o vplyve armády na život v krajine. Niektoré informácie sú prekvapujúce. Krajina má obrovské zásoby zlata a nerastného bohatstva, ale ľudia napriek tomu žijú v chudobe vďaka nadpriemernej spotrebe armády. Ľudia majú síce dostatok jedla – hlavne ryže a zeleniny. Veľa z nich ale nemá vlastný domov lebo si ho nemôže dovoliť. Armáda bezhlavo reguluje bývanie, dopravu, zdravotnú starostlivosť, vzdelanie. Napriek tomu je zaujímavé, že v Yangone sa nachádza najväčšia zlatá pagoda na svete a zároveň najsvätejšia pagoda celej Barmy. Pri výške 99 metrov je jej silueta viditeľná z ďaleka a na jej zdobenie sa použilo 64 ton čistého zlata. Navyše na jej vrchole je osadený 76 karátový diamant nevyčísľiteľnej hodnoty. A to nie je všetko. Každé tri roky sa všetko zlato z pagody kompletne vymení, aby vždy jasne svietila na krajinu.

Yangon vystihuje kontrasty, ktoré v celej krajine pozorujeme. Všade tu žijú veľmi dobrosrdeční a prajní ľudia. Aj napriek jazykovej bariére si k nim veľmi rýchlo nájdete cestu. Možno sú chudobní materiálne, ale v mnohom majú viac ako my ľudia zo západného sveta. Majú nevídaný pocit zodpovednosti k rodine. Tvrdo pracujú na poliach, aby sa postarali o seba a svoje rodiny. Myanmar je jedinečná krajina plná silných kontrastov, ktoré vystupujú z tieňa tisícov zlatých pagod.

text i foto: Mgr. Michal Staroň

Navždy nás opustila športová legenda

Športom žila celý život. Absolvovala stovky bežeckých a lyžiarskych pretekov po celom Slovensku i v zahraničí.



Annú Staroňovú väčšina z nás poznala ako úspešnú lyžiarku, ktorá i napriek pribúdajúcim rokom zostala verná bežeckému lyžovaniu a stále dosahovala pekné športové výsledky. Spolu s bratom Vladom a Bohušom Valentom úspešne reprezentovali v porubských farbách Slovenskú republiku na Majstrovstvách sveta veteránov v Rakúsku, Fínsku, USA, Kanade... V pamäti nám zostali jej vyznamenania po tom ako sa vrátila so striebornou medailou z majstrovstiev sveta. „Je to veľký úspech, ale všetko dôležité sa začína v detstve. Spomínam si, že prvé lyžiarske preteky som absolvovala v tretej triede, ťažko hovoriť o štýle, technike, ale na tej istej trati som dokázala „nabiť“ aj chlapcov. Viacero pretekov sme bežali so sestrami Šúlekovic, s Evou Labaškovou zo Žiaru. Tréning sme chápali ako hru a preteky ako radostné stretnutie nazbieraných síl a skúseností, ako sviatok priateľov športu. K takémuto chápaniu športu ma viedli predovšetkým môj otec, ujo Pavel Šúlek (chatár) a ujo Ludo Niňaj (malier). Vďaka týmto nadšencom som získala taký vzťah k športu, že sa stal trvalou súčasťou môjho života.“ Jej myšlienky nezostali slovami, potvrdila ich svojimi športovými aktivitami. Dlhšiu dobu sa venovala aj biatlonu a spolu s Vierkou a Hankou Šúlekovic sa dva razy stali majsterkami bývalej Československej republiky v hliadkach a prvenstvo vybojovali aj na medzinárodných majstrovstvách bývalej NDR.

Čas nezastaví a keď pribudli roky, pretekala v rôznych kategóriách Združenia veteránov Slovenska v behu na lyžiach. Podarilo sa jej získať niekoľko hodnotných umiestnení na svetových šampionátoch. Dokonca doniesla aj jednu striebornú a štyri bronzové medaily.

Do povedomia športovej verejnosti sa dostala vďaka jej účasti na množstve slovenských pretekov. Každý rok absolvovala kompletný kalendár Liptovskej bežeckej ligy, chodila na známe behy do vrchu a rôzne krosy. Bola pravidelnou účastníčkou vrcholných svetových podujatí veteránov v behu do vrchu. Sedem štartov premenila

na striebornú medailu z poľského Korbiewa 2010 a Janských Lázní 2013. Trikrát bola piata a raz aj šiesta.

Zostane známe, že si viedla tréningový denník, evidovala svoje úspechy. Ako funkcionár LK Opalisko sa podieľala na organizácii bežeckých pretekov v Závažnej Porube a prispievala i do Porubských novín v športovej rubrike. Menom lyžiarov – veteránov sa s legendou bežeckého lyžovania rozlúčil Ing. Pavel Šiarnik. Ocenil jej nadšenie, vytrvalosť, pevnú vôľu, priateľskú povahu a dobré športové vzťahy. Vzdialila sa do športového neba, no jej odkaz zostal s nami. Vyjadrujeme úctu jej životu, klaníme sa jej pamiatke. Odpočívaj v pokoji!

text –dm–

Predišli nás do večnosti



Kto žije v pamäti svojich živých, ten neumrel, on len vzdialil sa.

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným a priateľom, že nás dňa 24.

januára 2019 vo veku 70 rokov opustila naša drahá sestra, švagriná a teta

Anna Staroňová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v nedeľu 27. januára 2019 o 15.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina vyslovuje slová poďakovania za všetku spoluúčasť, kvetinové dary i prítomnosť na poslednej rozlúčke.

+ + +



Zajtra si ľahneš ku koreňom, sestery ovínú ti telo, tým, ktorých opúšťaš, už srdce zaplakalo, vďaka ti mama, za všetko...

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 17. februára 2019 v nedožitom 87. roku života opustila naša mama, stará mama, švagriná, krstná mama a teta

Anna Hybianová, rod. Kováčová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v stredu 20. februára 2019 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Za kvetinové dary a prejavy sústrasti s úctou ďakuje syn Miroslav s rodinou a ostatná smútiaca rodina.

TAJNIČKA

Vinš k Veľkonočným sviatkom

•	1	I.	2	3	4	5	6	•	7	8	9	10	•	11	12	13	14	II.	15
16								17					19						
21			III.					18					20						
22				23		25						27			29				
				24		26						28			30				
31					32							34					36		
					33							35					37		
38						39								41					
						40								42					
43							44			46			48						
							45			47			49						
•	50							52							54				56
	51							53							55				
57					IV.											58			
																59			
60						61			63			65							67
						62			64			66							
68					69					71				73					
					70					72				74					
75						76					80				82				
						77					81				83				
84								85				87				89			
								86				88				90			
91							92					94					96		
							93					95					97		
•	98				V.														100
	99																		
101						102				104					106				
						103				105					107				
108											111				113				
											112				114				
115						116			118				120			121			
						117			119						122				
123				124			126						128						130
				125			127						129						
131							132					134							
							133					135							
•	136			VI.															
	137																		
138		139						140							141				

- 1 - vlci v poľov. revíre
- 2 - kyslík chem. zn.
- 3 - ľudová škola umenia
- 4 - malá Aťa
- 5 - ŠPZ okr. Čadca
- 6 - zaistujú
- 7 - obradné - slovo vychádz. histor. z čias Aztékov, Inkov
- 8 - vojenský dlhý kabát česky
- 9 - Slovenský zväz architektov
- 10 - zákl. tekutina bez samohlások
- 11 - štát v Afrike
- 12 - 4 rimsky
- 13 - druh múčneho jedla česky
- 14 - orol nemecky
- 15 - dlhé strasti plné putovanie, napr. vo vojne, pralesom
- 16 - žiaci
- 17 - Rad und Motorstportveren nemecky *
- 18 - rieka pretekajúca Londýnom
- 19 - veľkomesto na severe Talianska
- 20 - privádza na svet
- 21 - knock out v boxe skr.
- 22 - pracuj s pluhom
- 23 - Univerzita Karlova skr.
- 24 - letoval bez P
- 25 - telúr ch.zn. + ŠPZ okr. Trenčín
- 26 - vedel som
- 27 - otravné látky
- 28 - inštitúcia
- 29 - kopce, štíty

- 30 - Laco, Stano, Irena
- 31 - pečuje o seba
- 32 - smerový uhol
- 33 - najstaršie obdobie kamennej doby
- 34 - konzervovala dymom
- 35 - zbierka fotografií množ.č.
- 36 - pohraničná stráž
- 37 - autor análov, letopisec
- 38 - kobra indická množ.č.
- 39 - nakosila si
- 40 - Vatikán kód
- 41 - knihy s výkladom snov
- 42 - námorné dlžky
- 43 - konštrukcia v tvare A je.....
- 44 - hliník chem.zn.
- 45 - detská postava boha lásky Amoreta
- 46 - Litva kód štátu
- 47 - ozvena
- 48 - ochcú, zamýšľajú
- 49 - veľmi moc sa snažia náreč.
- 50 - kričala
- 51 - lúčna i lesná rastlina
- 52 - nezabáva
- 53 - španielske ženské meno
- 54 - Kanada - šport. Kód
- 55 - zn. pre fyzikálnu atmosféru
- 56 - 500 rimsky
- 57 - zabal' do plienok
- 58 - ľad česky
- 59 - diel
- 60 - zvyklosť, obyčaj v islams. krajinách

- 61 - vajíčko lekárs.
- 62 - rozumná
- 63 - rieka pri Omsku
- 64 - papierový lampáš pri večer. akciách
- 65 - druh starš. tanca
- 66 - stupeň spodnej kriedy geolog. *
- 67 - indián
- 68 - koval
- 69 - skonol
- 70 - visí
- 71 - jam (džem) angl.
- 72 - odlom
- 73 - chcú či nechcú to urobiť
- 74 - pijem extr.
- 75 - dobre angl.
- 76 - okresné mesto
- 77 - uvoľni niečo zapnuté
- 78 - blíženc Jakuba a Rebeky *
- 79 - správanie, spôsoby, mrav
- 80 - sev. a juž. točňa
- 81 - jedna (1) rusky
- 82 - trávnatá rovina v Amerike
- 83 - nie vám ale
- 84 - urovnať, zrovnať čas - česky
- 85 - ťažké kladivo
- 86 - archologický skr.
- 87 - osob. zámeno
- 88 - podpis rúčiteľa na zmenke
- 89 - čistiaci prášok
- 90 - podoba, obličaj
- 91 - tade

- 92 - a podobne
- 93 - láka, vábi, lipne
- 94 - listnatý strom
- 95 - Eďa domác.
- 96 - europsky čas
- 97 - základná číslovka
- 98 - volanie o pomoc
- 99 - tvrdé drevo použ. na stavbu lodí *
- 100 - z riekanky - Oli... Janko, kľakni na...
- 101 - lesana
- 102 - obradné oblečenie kňaza
- 103 - od priateľovúctu alebo liek pije s čajom
- 104 - prvý muž bibl.
- 105 - nie studeným, ale
- 106 - obchodný reťazec
- 107 - jednobunkový organiz., meňavka *
- 108 - svetlý kov zn. SN
- 109 - právne chránený vynález
- 110 - rieka v Rusku
- 111 - ulica skr.
- 112 - silná vôňa
- 113 - komplex budov a ihrisk napr. s telových. činnosťou
- 114 - pokrik na koride i citosl. nadšenia
- 115 - chem. predpona vyjadrujúca kyslosť
- 116 - atlet. oddiel
- 117 - cirkevný obrad
- 118 - egal sme obrali o G
- 119 - st. značka bicyklov
- 120 - odstavné miesto
- 121 - medzi prstami jemne stiskaj, tri, dráždi *
- 122 - hlinený antický džbán
- 123 - Preteky mieru
- 124 - Jožo domác.
- 125 - predmestie Viedne
- 126 - malomocenstvo lekár.
- 127 - kód štátu Estónsko
- 128 - vodná rastlina
- 129 - obranca vo futbale
- 130 - ženské meno
- 131 - umožníme odchod z funkcie bez V
- 132 - šport. kód Slovinska
- 133 - telovýchovná jednota
- 134 - osoby málo zručné
- 135 - ženijná jednotka
- 136 - chem. zn. vápnika
- 137 - 5000 rimsky
- 138 - zač. abecedy
- 139 - francúzsky atol *
- 140 - štát i ostrov, Karibskej oblasti"
- 141 - Matka, Patka, Tatka domác.

v stĺpcoch:

v - 5. - pod ozn.tajn. č.VI. - písmeno En
v - 19. - pod ozn.tajn. č.II. - jazero v Rusku

v riadkoch:

v - 3. - za tajn. č. III. - amer. meno Eduarda
v - 15. - za tajn. č.V. - hlasuj
v - 21. - za tajn. č. VI. - 499 rimsky

Pomôcky:

ACAPU, AMÉBA, ANAA, APT, EZAU, MNI, RMSV.

POZOR!

V krížovke nemusia byť dodržané dĺžne!

Znenie tajničky z minulého čísla 97:
Nastokrát teplé slnko nad domovom, dobré skutky s dobrým slovom, zdravia, šťastia akurát, aby Vás mal každý rád.

autor krížovky

Pavel Staroň, Simona Žabokrtská

ŠPORT

Futbal, to je hra



Sme v polovici marca a zimnú športovú výstroj väčšina z nás odkladá. Do popredia záujmu sa dostávajú letné športy. V Závažnej Porube je od nepamäti letným športom číslo jedna futbal.

Futbalový oddiel zastrešuje štyri mužstvá. Ako jeden z mála športových klubov na Liptove máme zastúpenie vo všetkých vekových kategóriách.

Ešte len do tajov futbalu sa dostávajú naši najmladší chlapci a dievčatá v prípravke. Skrotiť futbalovú loptu a popri tom zbierať športové návyky sa snažia tieto nádeje vo veku od 5 do 8 rokov pod vedením trénera Jaroslava Beťku.

Už o prvé jarné ligové body budú na jar bojovať ich starší kamaráti v kategórii „Starší žiaci“ a „Mladší žiaci“. Na ich športovom raste sa v kategórii mladších žiakov od 9 do 13 rokov bude podieľať tréner Tomáš Medľa.

Kategóriu starších žiakov 13 až 15 rokov povedie Lukáš Zeleňák. Oba tieto kolektívy čakajú úvodné zápasy 13. apríla v Liptovskom Hrádku.

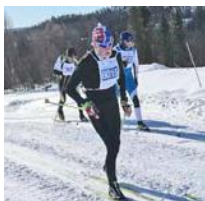
Ako prví do jarných odvet zasiahnu naši dorastenci, ktorí už 23. marca o štrnástej hodine nastúpia v domácom štvrtoligovom stretnutí proti dorastencom Diviakov.

Dorastencov aj na jar povedie tréner Igor Vyskočani. Ambiciózny tréner Juraj Sabol bude koučovať „A“ mužstvo. Prvé jarné vystúpenie ich čaká 24.3. v Žabokrechoch.

Veríme, že sa na majstrovské futbalové stretnutia tešíte aj vy a opäť v hojnom počte si nájdete cestu na náš štadión.

Pavel Šarafín

Majstrovstvá sveta veteránov v behu na lyžiach



Beitostolen (NOR) - na klasickej 10 km trati medailový zápis pre Slovensko. Bronz pre **Vlada Staroňa** zo Závažnej Poruby. Striebro - štafety 30 km

Futbalisti hodnotili rok 2018

Futbalisti, tréneri, funkcionári i fanúšikovia porubského futbalu sa stretli v piatok 11. januára 2019 na výročnom rokovaní. Zo 67 pozvaných bolo prítomných 49 členov FO ŠK. Spoločne hodnotili rok 2018 z hľadiska prípravy a výchovy žiakov a dorastencov pre súťaže dospelých. Správa hodnotila aj dosiahnuté výsledky v jednotlivých kategóriách. Cieľom všetkého snaženia je naďalej tvoriť podmienky pre športovanie, vychovávať slušných ľudí, dobrých športovcov a perfektných futbalistov. Prítomní zvolili nový výbor (2019 – 2023), schválili výsledky hospodárenia v minulom roku a prijali rozpočet pre rok 2019. Na záver vyhodnotili najúspešnejších futbalistov roka 2018.

Mladší žiaci:

1. Matúš Jambrich, 2. Lukáš Habarka, 3. Matúš Boďo

Starší žiaci:

1. Matúš Mokoš, 2. René Hrčka, 3. Juraj Trnovský

Dorast:

1. Boris Dvorský, 2. Luka Hladký, 3. Jakub Piatka

Dospelí:

1. Lubomír Račko, 2. Michal Kreva, 3. Andrej Glončák

Skokan roka: Samuel Libák

Kuk, ani muk!



• Pyžamová párty

Fašiangy sú tu opäť a my sme ani tento rok nelenili a 23.2.2019 sme usporiadali už tradičný fašiangový ples.

Tento rok bola témou „PYŽAMOVÁ PÁRTY“. Sálu nám opäť pomohla vyzdobiť firma GRAND DECORS - Monika Berešiková. Obliekli sme sa do pyžám a takto pohodlne sme čakali na hostí.

Masky sme privítali uvítacím prípitkom a po oficiálnom príhovore už nič nebránilo tomu, aby sa v sále rozprúdila veselá zábava. Už od prvých chvíľ, výborne sa zabávajúcich účastníkov, nebolo do tanca treba dvakrát núkať. DJ rezkými pesničkami lákal na tanečný parket a tak sa ľudia v maskách pustili do tanca. Každoročne oceňujeme najlepšie masky a tak tomu bola aj tento rok. Víťazmi sa stala skupinka ľudí, ktorí predstavovali postavičky z rozprávky Coco. Na druhom mieste sa umiestnila partia Lienok, na tretom mieste Dlhoprstí a cenu útechy získala partia veselých ľudí prezlečených za Cigánov.

Všadeprítomná skvelá atmosféra ovládla všetkých. O chvíľu napätia sa uprostred tanečného veselí postarala tombola, v ktorej sa tí šťastnejší mohli potešiť niektorou z vecných cien.

Veselé podujatie bolo nepochybne obohatením a spríjemnením každodenného života nás všetkých. Výťažok ako každoročne putuje do našej MŠ a ZŠ v Závažnej Porube.

text i foto: Petra Mišíková



• Zľava: P. Beťko, René Hrčka, Matúš Mokoš, Juraj Trnovský, Zdenko Majerčík za Michal Kreva, Lukáš Habarka, Lubomír Račko, Matúš Jambrich, Andrej Glončák, Boris Dvorský, Lubomír Bašista, Jakub Piatka, Pavel Baráni.

• Najúspešnejší futbalisti roka 2018

Na záver sa ako vždy chcem poďakovať rodičom zo ZRPŠ, ktorí si aj napriek dennodeným starostiam našli čas a pomohli pri príprave. Aj keď nás bolo málo, dakujem Vám za Vaše nasadenie. A v neposlednom rade dakujem sponzorom. Okrem priateľov MŠ a ZŠ spomeniem Obec Závažná Poruba, Penzión Zivka, f. Fenik, COOP Jednota, CAR ELEKTROSERVIS Igor Piatka, f.PRO-CAR, JURSPORT, ESOXPLAST, AD MODA-Alena Dideková, f. BALUX, f.ELEKTROTHERM Milan Kováč, SKI OPALISKO, SCANQUILT, Ing. Paulína Beťková, ARIS Stanislav Kráľ, CENTRUM WINNER, iKEA Indrustry Slovakia, s.r.o. oz Jasná, PEPE Ski, Penzión Kamilka, Ilanovský Andrej, p.Mlynček, Jaroslav Beťko.

Bežecký klub Opalisko Závažná Poruba hodnotí prvú polovicu lyžiarskej sezóny 2018/2019

Túto zimu Perinbaba úspešne zasnežila nielen v rozprávke na javisku, ale aj v skutočnom živote. Potešila najmä bežeckých lyžiarov, ktorí nemuseli za snehom cestovať na Štrbské Pleso ako po minulé na sneh skúpe zimy, ale mohli trénovať aj na porubských bežeckých tratiach a svoju dedinu potom úspešne reprezentovať v jednotlivých kolách Slovenského pohára v rôznych známych lyžiarskych strediskách na Slovensku. Ani v pretekoch so zahraničnou účasťou sa lyžiari BK Opalisko nedali zahanbiť.

1. a 2. KOLO SLOVENSKEHO POHÁRA MEMORIÁL PADLÝCH HRDINOV SNP Štrbské Pleso s medzinárodnou účasťou 29.12.2018

Mladšie žiačky 2008+ a mladšie:

Laura Obrcianová 15. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 6. miesto

Emília Rendová 10. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 6. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 2. miesto

Emma Piatková 7. miesto

• 1., 2. a 3. KOLO SLOVENSKEHO POHÁRA žiakov, dorastu, juniorov, žien, mužov a veteránov LEVOČA 5.1. 2019

Mladšie žiačky 2008 a mladšie:

Laura Obrcianová 14. miesto

Mladší žiaci 2008 a mladší:

Samuel Libák 8. miesto

Marek Medvecký 13. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 3. miesto

Emília Rendová 6. miesto

Staršie žiačky 2006:

Viktória Medvecká 5. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 5. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 3. miesto

Emma Piatková 5. miesto

Mladší dorastenci 2003 - 2004:

Samuel Bečko 9. miesto

Veteráni B:

Milan Niňaj 5. miesto

Veteráni C:

Dana Bartalská Niňajová 1. miesto

Veteráni D:

Bohuslav Valent 3. miesto

• MAJSTROVSTVÁ SR V BEHU NA LYŽIACH - 1. ČASŤ SLOVENSKÝ POHÁR 4. a 5. kolo v kategóriách dospelých a staršieho dorastu, 3. a 4. kolo v kategóriách mladšieho dorastu a žiactva

• 2. kolo vo veteránskych kategóriách SKALKÁ Kremnica 12.1. 2019 s medzinárodnou účasťou

Mladšie žiačky 2008 a mladšie:

Laura Obrcianová 10. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 9. miesto

Lucia Niňajová 18. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 18. miesto

Mladší žiaci 2008 a mladší:

Adam Niňaj 16. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 17. miesto

Marek Medvecký 13. miesto ŠPRINT /

INTERVALOVÝ ŠTART 19. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 4. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 5. miesto

Emília Rendová 7. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 6. miesto

Staršie žiačky 2006:

Viktória Medvecká 3. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 4. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 7. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 9. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 5. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 5. miesto

Emma Piatková 6. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 6. miesto

Mladší dorastenci 2003 - 2004:

Samuel Bečko 10. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 6. miesto

Veteráni B:

Milan Niňaj 4. miesto

Veteráni C:

Dana Bartalská Niňajová 1. miesto

Veteráni E:

Bohuslav Valent 2. miesto

• VEČERNÉ PRETEKY V BEŽECKOM LYŽOVANÍ ŠTRBSKÉ PLESO 19.1. 2019

• 6. kolo slovenského pohára staršieho dorastu a dospelých

• 5.kolo slovenského pohára mladšieho dorastu a žiactva

• 4. kolo vo veteránskych kategóriách

Mladšie žiačky 2008 a mladšie:

Laura Obrcianová 16. miesto

Lucia Niňajová 26. miesto

Nela Jedličková 27. miesto

Mladší žiaci 2008 a mladší:

Samuel Libák 8. miesto

Adam Niňaj 15. miesto

Marek Medvecký 16. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 5. miesto

Emília Rendová 8. miesto

Sofia Libáková 9. miesto

Staršie žiačky 2006:

Viktória Medvecká 3. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 5. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 4. miesto

Emma Piatková 2. miesto

Mladší dorastenci 2003 - 2004:

Samuel Bečko 6. miesto

Veteráni B:

Milan Niňaj 6. miesto

Veteráni C:

Dana Bartalská Niňajová 1. miesto

Veteráni E:

Bohuslav Valent 3. miesto



• 46. BIELA STOPA JUNIOR Skalka Kremnica 27.1.2019

Mladší žiaci 2008 a mladší:

Samuel Libák 7. miesto

Adam Niňaj 15. miesto

Marek Medvecký 16. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 5. miesto

Staršie žiačky 2006:

Viktória Medvecká 3. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 3. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 1. miesto

Emma Piatková 5. miesto

Mladší dorastenci 2003 - 2004:

Samuel Bečko 8. miesto

• 46. BIELA STOPA Skalka Kremnica 27.1.2019

Veteráni B:

Milan Niňaj 6. miesto 30 km

Veteráni E:

Bohuslav Valent 13. miesto 30 km

• 4., 7., 8. A 9. KOLO SLOVENSKEHO POHÁRA V BEHU NA LYŽIACH v kategóriách žiaci, dorastenci, juniori, muži, ženy a veteráni LEVOČA - 16.2. - 17.2. 2019

Mladšie žiačky 2008 a mladšie:

Laura Obrcianová 11. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 12. miesto

Nela Jedličková 24. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 19. miesto

Mladší žiaci 2008 a mladší:

Samuel Libák 12. miesto ŠPRINT

Marek Medvecký 18. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 11. miesto

Mladšie žiačky 2007:

Tereza Bukasová 2. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 6. miesto

Emília Rendová 6. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 5. miesto

Staršie žiačky 2006:

Viktória Medvecká 3. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 3. miesto

Staršie žiačky 2005:

Lea Obrcianová 6. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 5. miesto

Mladšie dorastenky 2003 - 2004:

Veronika Bukasová 3. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 4. miesto

Emma Piatková 9. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 8. miesto

Mladší dorastenci 2003 - 2004:

Samuel Bečko 4. miesto ŠPRINT / INTERVALOVÝ ŠTART 6. miesto

Veteráni B:

Milan Niňaj 2. miesto

Veteráni C:

Dana Bartalská Niňajová 1. miesto

Veteráni E:

Bohuslav Valent 4. miesto

Zostavila Katarína Piatková

Už sa pominuli fašiangy veselie, o čom sa dievčatá zhovárať budeme?

Fašiangy v meste



Sprievod s tradičnými maskami vyrazil 1. marca 2019 o 16:00 spred Mestského úradu v Liptovskom Mikuláši. Cez Štúrovu ulicu smeroval v hudbe a tanci pred Župný dom. Do sprievodu sa zapojila aj porubská Poludnica. Na námestí zaspievali homrlajské piesne, zavinšovali zdravia a šťastia, do tanca pojali aj primátora a potom roztancovali celé námestie. Dobrú náladu pokropili kvapky vody, čo však nikomu nevadilo. Fašiangovalo sa aj v daždi.



PodĎakovanie Poludnici

V piatok, 1. marca 2019 sme spoločne s vami zrealizovali jeden z najväčších fašiangových sprievodov v meste. Potvrdilo sa, že má význam zachovávať tradície aj v meste. Dovoľte mi touto cestou úprimne poďakovať, za účasť, aktivitu a ochotu priložiť ruku k dielu.....samozrejme za kreatívne masky v sprievode.

PhDr. Dana GURÁŇOVÁ
ved. odd. mládeže, športu a kultúry



*Fašiangová kapela,
všetkým dáva do tela.
Ale keď tie struny spustia,
ani mŕtvym neodpustia. -mr-*



Fašiangy v škole

Fašiangy v Závažnej Porube



Fašiangové tradície v obci pod Poludnicou oživila aj v tomto roku folklórna skupina Poludnica. Sprievod sa začal o deviatej ráno a trval do štvrtej. Zaspievali, zatancovali a ako sa patrí, zavinšovali: „...zdravia, šťastia stálieho.“ Hriatym a fánkami sprievod masiek ponúkol aj starosta s manželkou. Po obci sa spievalo: „...keby bola za groš slama, za dva groše jarina, veru by si Homrlajka krajšie čižmy kúpila.“

text – dm- foto: Miška Macková

Fašiangy v DSS a ZpS



Fašiangy vždy boli a sú aj dnes časom zábav, stretávania sa a hodovania. Aj my v Domove dôchodcov sa tešíme na fašiangové obdobie. S piesňou na perách sme aj tento rok začali prípravy na fašiangovú veselicu výzdobou nášho zariadenia a taktiež sme si vyrobili pár masiek. Prípravy vyvrcholili v pondelok, 4.3.2019, kedy sme upiekli výborný koláč a čakali sme na príchod folklórneho súboru Poludnica s Homrlajom. Spolu sme si zaspievali, niektorí zatancovali a tých ktorí nemohli byť v spoločenskej miestnosti s nami navštívili a piesňou či vinšom potešili na izbách. Bolo to veselé vyvrcholenie fašiangového obdobia. text i foto P. Mišíková